

Innhold

FORORD	4
PRESENTASJON AV JUSSHJELPA I NORD-NORGE	5
HISTORISK BAKGRUNN	5
FORMÅL	5
MEDARBEIDERE OG ORGANISASJON	5
Medarbeiderne	5
Jusshjelpas forskjellige organer	6
ARBEIDSFORMENE VED JUSSHJELPA I NORD-NORGE	8
Saksbehandling	8
Generell rettsinformasjon	11
Forsknings- og utredningsarbeid	11
Annet rettspolitisk arbeid	11
RESULTAT FOR 2014	12
INNLEDNING	12
OPPSØKENDE VIRKSOMHET	13
HVEM SØKER HJELP FRA JUSSHJELPA I NORD-NORGE	14
Hovedoversikt over resultatet av saksbehandlingen i 2014	14
Statsborgerskap	17
Opplysninger om klientene	17
RETTSOMRÅDER HVOR DET SØKES OM HJELP	23
Hovedoversikt	23
Historisk oversikt over saksområder	24
Nærmere om de enkelte fagområdene	24
PROSJEKTARBEID	34
Generelt om prosjektbasert arbeid ved Jusshjelpa i Nord-Norge	34
Rettsinformasjon	34
Forskning og utredning	35
Annet	35
OPPLÆRING VED JUSSHJELPA I NORD-NORGE I 2014	36
Innledning	36
Internopplæring ved tiltredelse og gjennom ansettelsesperioden	37
Spesialfag rettshjelp i regi av fakultetet	37
Øvrige kurs og seminarer	38
ØKONOMI OG DRIFT	38
Innledning	38

Driftsrute	39
Økonomi	39
Arbeidstimer ved Jusshjelpa i Nord-Norge 2014.....	43
MEDARBEIDERE VED JUSSHJELPA 2014	45

FORORD

Vi vil benytte anledningen til å takke for støtten vi mottar fra forskjellige støttespillere og bidragsytere, økonomisk så vel som faglig. Vår mulighet til å gi og videreutvikle rettshjelp avhenger i stor utstrekning av disse bidragene. Vi håper at det arbeidet som nedlegges ved kontoret innfrir de forventningene som stilles til oss på bakgrunn av den støtten vi mottar.

Vi har fortsatt vårt rettspolitiske fokus, noe som har resultert i produksjon av foredrag på en rekke områder. Vi er inne i en endring når det gjelder måten vi ønsker å nå ut til mennesker på. Vi fortsetter vår reiseaktivitet rundt i landsdelen for å treffe nye klienter. Vi ønsker å nå våre klienter der de er, en eller annen plass i landsdelen. Om dette betyr at vi skal holde foredrag på et Krisesenter, på foreningsmøter eller om vi må legge ut digital informasjon, så gjør vi det! Vi har mer enn 25 års erfaring i å drive rettshjelp.

Vi har hjulpet mange klienter med viktige problemer. Gjennom saksbehandling utgjør vi årlig en forskjell for rundt 2000 mennesker som trenger juridisk bistand. I tillegg hadde vi 250 487 unike brukere på våre nettsider.

Denne rapporten gir en oversikt over Jusshjelpa i Nord-Norges virksomhet i 2014, og er ment både for internt og eksternt bruk. Rapporten blir benyttet ved søknader om støtte. Den sendes ut til enkeltpersoner, organisasjoner, offentlige organer og andre som har interesse av å lese om Jusshjelpa i Nord-Norge. Rapporten kan bestilles ved henvendelse til Jusshjelpa i Nord-Norge. For de som er interessert i å vite mer om Jusshjelpa i Nord-Norges arbeid, anbefaler vi å ta direkte kontakt med oss, da denne rapporten ikke gir et uttømmende bilde av vår virksomhet.

Rapporten er i all hovedsak bygget opp etter samme mal som rapportene for tidligere år, slik at disse enkelt skal kunne leses i sammenheng. Det er videre tatt inn noe data fra tidligere års rapporter der dette er naturlig, slik at man kan se utviklingen fra år til år. Vi har felles statistikk-koder med de andre studentrettshjelpstiltakene, slik at tiltakenes årsrapporter i stor grad kan sammenstilles til en felles statistikk for alle studentrettshjelpstiltak i landet.

Til slutt rettes en stor takk til fantastiske medarbeidere, for uten dem kunne ikke Jusshjelpa i Nord-Norge gitt god hjelp til de som trenger det mest i Nord-Norge.

Tromsø, mars 2015

Anita Sletten

Daglig leder

PRESENTASJON AV JUSSHJELPA I NORD-NORGE

HISTORISK BAKGRUNN

Jusshjelpa ble stiftet høsten 1986 på et seminar i Skibotn. Initiativtakerne til seminaret var 20 jusstudenter ved Universitetet i Tromsø. Tilstede på seminaret var også faglig ansvarlig for Juss-Buss i Oslo, Jon T. Johnsen, og daværende daglig leder i Juss-Buss, Ingse Aursnes. Etter en prosjekteringsfase på halvannet år ble Jusshjelpa i Nord-Norge åpnet for drift i januar 1988.

I 2013 kunne Jusshjelpa se tilbake på 25 års drift hvor vi med stort og smått har behandlet over 46 000 henvendelser. Vi har i løpet av disse årene blitt en veletablert og betydelig del av rettshjelpstilbudet i landsdelen.

FORMÅL

Jusshjelpa i Nord-Norges overordnede formål fremkommer av vedtektenes § 1 som lyder:

«Jusshjelpas målsetning er å bedre rettshjelpstilbudet i Nord-Norge. Jusshjelpa skal ha en sosial profil og gi gratis rettshjelp til dem som har størst behov for det.»

Jusshjelpas virksomhet fordeles mellom saksbehandling, rettspolitikk, forskning og utdanning.”

Vårt formål viser seg gjennom den konkrete saksbehandlingen ved at vi prioriterer klienter ut fra deres ressursevne, hvilket problem de har, og hvorvidt det er nødvendig med vår hjelp. Generelt sett kan man si at Jusshjelpa primært bistår de som ikke har mulighet til å få hjelp noe annet sted, og som har et juridisk problem som Jusshjelpa vurderer som velferdsmessig viktig for klienten å få løst. Eksempler på dette er saker vedrørende arbeid, bolig, familie, gjeld, soningsvilkår, sosial- og trygdeytelser. Når det gjelder Jusshjelpas utrednings- og forskningsarbeid, samt det rettspolitiske arbeidet, har også dette som overordnet mål å avdekke og avhjelpe de ovennevnte klientgruppers juridiske problemer, men da på et mer generelt plan.

Utover dette vil vi alltid forsøke å gi råd til de som tar kontakt med oss, forutsatt at vi har kapasitet og nødvendig kompetanse. Her har vi ingen kriterier for hvem vi skal hjelpe. I saker som faller utenfor våre kjerneområder blir hjelpen imidlertid ofte begrenset til svar på relativt enkle spørsmål, samt henvisninger til instanser som kan hjelpe vedkommende videre. Dette medfører ikke mye arbeid for oss, men kan ofte være av stor verdi for den enkelte klient.

Jusshjelpa spiller også en betydelig rolle som utdanningsinstitusjon. Gjennom arbeidet ved Jusshjelpa får medarbeiderne et unikt perspektiv på det praktiske juridiske liv hvor klientenes behov for, og faktiske tilgang til, rettshjelp står i fokus i stedet for inntjening og bedriftsøkonomiske hensyn. Dette er verdifulle erfaringer man som student tar med seg videre i en fremtidig yrkeskarriere som jurist. Det er derfor vår påstand at Jusshjelpa i Nord-Norge bidrar med et viktig og verdifullt supplement til de ordinære delene av det juridiske studium.

MEDARBEIDERE OG ORGANISASJON

Medarbeiderne

Medarbeiderne ved Jusshjelpa er i hovedsak viderekommende jusstudenter fra og med tredje avdeling ved Det juridiske fakultet UiT Norges arktiske universitet (UiT). Unntakene er daglig leder som er utdannet politi med en mastergrad i ledelse og sekretæren som har lang erfaring som advokatsekretær. Medarbeiderne ansettes av en egen ansettelseskomite på bakgrunn av intervjuer, hvor personlig egnethet for jobben tillegges stor vekt.

Daglig leder og sekretær er fast ansatt i 100 % stilling. Medarbeiderne i faggruppene ansettes for tre semestre, hvorav stillingsprosenten utgjør minimum 56 % og lønnen 40 % i de to første semestrene,

og 20 % i det tredje semesteret. Medarbeiderne nedlegger imidlertid ulønnet arbeid utover dette, slik at faktisk arbeidsinnsats tidvis utgjør opp mot det dobbelte av den stillingsprosenten de lønnes etter. Medarbeiderne har i tillegg anledning til å ta spesialfaget Rettshjelp (15 eller 30 studiepoeng) på grunnlag av arbeidserfaringen de får ved Jusshjelpa.

De to første semestrene arbeider man hovedsakelig med konkret saksbehandling innenfor bestemte fagområder. Det tredje, og siste, semesteret er man "nedtrapper", og arbeider da hovedsakelig med overføring eller avslutning av saker, opplæring av nye medarbeidere, samt prosjektarbeid av forskjellig slag. Nedtrapperne utgjør det faglige tyngdepunktet ved Jusshjelpa.

I 2014 var det 26 medarbeidere ved kontoret, hvorav en daglig leder, en prosjektmedarbeider og en kontormedarbeider.

Jusshjelpas forskjellige organer

Jusshjelpas organisasjonsstruktur bygger på et system med generalforsamling, styre, daglig leder og tre faggrupper. Den enkelte medarbeider har stemmerett på generalforsamlingen, som avholdes to ganger i året. Generalforsamlingen velger et administrativt styre som har instruksjonsrett overfor daglig leder, og som denne løpende rapporterer til. Det avholdes månedlige styremøter i den ordinære driftsperioden.

Ettersom samtlige medarbeidere har stemmerett på generalforsamlingen, og medarbeiderrepresentantene utgjør flertallet i styret, har medarbeiderne fortsatt stor innflytelse på driften av Jusshjelpa, selv om vi de senere årene har fjernet oss fra prinsippet om helt flat struktur i alle ledd i organisasjonen.

Generalforsamling

Generalforsamlingen er Jusshjelpas øverste organ, og har organisasjonens endelige beslutningsmyndighet. Generalforsamlingens formål er å legge hovedføringer for driften av Jusshjelpa, samt velge et styre som gis fullmakt som øverste administrative ledelse frem til neste generalforsamling.

Det avholdes generalforsamling to ganger årlig, i april og i november/desember. Alle ansatte samt styremedlemmene har stemmerett på generalforsamlingen. Alle stemmeberettigede har møteplikt på generalforsamlingen.

Styret

Styret er den øverste administrative ledelsen av Jusshjelpa mellom generalforsamlingene. Styret består av fem medlemmer; tre medarbeidere fra Jusshjelpa, én representant fra Det juridiske fakultet, UiT og én ekstern representant. Det velges to vararepresentanter, hvorav én for fakultetsrepresentanten og én for de øvrige styremedlemmene. Styret konstituerer seg selv. Styrets oppgave er å planlegge arbeidet ved Jusshjelpa, samt holdes orientert om driften. Det innkalles til styremøte ved behov, normalt én gang pr måned ved ordinær drift. Daglig leder har møteplikt og talerett på styremøtene, men ikke stemmerett. Vararepresentantene har møterett og talerett, men ikke stemmerett med mindre de møter i en av de faste representantenes sted. Alle medarbeiderne ved Jusshjelpa har forslagsrett for styret.

Styret 2014

Vår

Guro Haug Nilsen styreleder

Mats Humberset, nestleder

Advokat Tom Lunde, styremedlem (ekstern representant)

Rådgiver Ole Marin Loe, styremedlem (Det Juridisk fakultets representant)

Kaja Heir Senstad, styremedlem

Lina Stormoen, vararepresentant

Høst

Kaja Heir Senstad, styreleder

Asbjørn Kulseng, nestleder

Advokatfullmektig Stefan Amlie, styremedlem (ekstern representant)

Rådgiver Ole Martin Loe, styremedlem (Det Juridisk fakultets representant)

Torje N Rønning Imøy, styremedlem

Kim Runar Dalberg Olsen, vararepresentant

Faglig ansvarlig

Ett av vilkårene for å drive rettshjelpsvirksomhet, er at Jusshjelpa må være faglig tilknyttet Det juridiske fakultet UiT. Denne tilknytningen blir ivaretatt ved at to vitenskapelig ansatte ved fakultetet har et særskilt ansvar for Jusshjelpa. Den ene har ansvar for to faggrupper, og den andre har ansvar for en faggruppe. De faglig ansvarlige bistår også med veiledning i enkeltsaker der dette er naturlig og nødvendig.

Administrasjon

Den daglige administrasjonen utføres av daglig leder assistert av en sekretær. Daglig leders arbeidsområde er administrasjon og koordinering av det daglige arbeidet ved tiltaket, samt strategisk og økonomisk planlegging av driften. Videre har hun personalansvar for samtlige ansatte. Daglig leder representerer også Jusshjelpa utad der dette er naturlig. Hun er underlagt styrets instruksjon, og skal sørge for at styrets vedtak gjennomføres. Som følge av dette skal hun orientere styret om fremdriften i sitt arbeide.

Sekretær bistår daglig leder med administrative gjøremål, herunder forefallende kontorarbeid, saksinntak og betjening av Jusshjelpas sentralbord. Erfaring har vist at Jusshjelpa er avhengig av en sekretær for å kunne opprettholde et akseptabelt administrativt servicenivå både overfor publikum og medarbeiderne.

Faggruppene

Saksbehandlerne ved Jusshjelpa jobber i en av tre spesialiserte faggrupper gjennom hele ansettelsesperioden. Medarbeiderne jobber tre semestre ved Jusshjelpa, og vi ansetter nye medarbeidere hvert semester. Dermed består hver faggruppe til enhver tid av medarbeidere med forskjellig fartstid ved kontoret som i stor grad arbeider kollektivt med saksbehandlingen. Dette sikrer høy kompetanse på de rettsområdene Jusshjelpa arbeider med. Vi viderefører effektivt det erfaringsgrunnlaget de gamle medarbeiderne har opparbeidet seg til de nyansatte. Den enkelte faggruppe drives fullt ut etter prinsippet om flat struktur.

Faggruppene er inndelt i følgende områder:

Gruppe 1: Fengselsrett, sosialrett, husleierett og gjeldsrådgivning

Gruppe 2: Trygderett, arbeidsrett og barnerett

Gruppe 3: Ekteskapsrett, ugift samliv, arverett og utlendingsrett

Alle gruppene arbeider med pengekravspørsmål.

Selv om det er den enkelte saksbehandler som har ansvaret for utredningen av sine saker, har faggruppene et kollektivt ansvar for at den jobben som gjøres i hver enkelt sak er faglig forsvarlig. Hver gruppe møtes minst en gang i uken. På gruppemøtene blir alle løpende saker tatt opp til behandling, og fremdriften i hver enkelt sak vurdert. Alle nye henvendelser blir behandlet på førstkomende gruppemøte etter at de er tatt inn. Saksbehandlerens utredninger og strategiforslag blir da vurdert av gruppa. Gruppa beslutter i fellesskap hva som skal gjøres videre i saken.

En mer inngående redegjørelse for arbeidsmetodene ved Jusshjelpa følger senere i rapporten.

Administrative komiteer

Hver faggruppe har til enhver tid representanter i tre administrative komiteer. Disse er ansettelseskomiteen, opplæringskomiteen og eksternekomiteen. Sistnevnte planlegger all oppsøkende virksomhet på Jusshjelpa. I 2012 innførte vi i tillegg rettspolitisk komité, og denne komiteen gjennomfører for eksempel rettspolitiske uker, en på våren og en på høsten.

Ad hoc-grupper

Utover de faste organene som er nevnt her, opprettes det ved behov forskjellige ad hoc-grupper med oppgaver av faglig eller administrativ art. Dette kan for eksempel være arbeidsgrupper i forbindelse med vedtektsrevisjoner, arrangementskomité for fellesseminaret, rettspolitiske prosjektgrupper og lignende.

ARBEIDSFORMENE VED JUSSHJELPA I NORD-NORGE

Jusshjelpa har et vedtektsfestet formål om å bedre rettshjelpstilbudet i Nord-Norge. Dette formålet søkes ivarettatt gjennom flere forskjellige arbeidsformer; konkret saksbehandling, rettsinformasjon, rettspolitisk arbeid samt forsknings- og utredningsarbeid. Vi vil i det følgende gjøre kort rede for generelle trekk ved de forskjellige arbeidsformene ved Jusshjelpa.

Saksbehandling

Saksbehandlingen utgjør kjernen i Jusshjelpas virksomhet, og innebærer i korte trekk konkret juridisk rådgivning og representasjon i enkeltsaker. Det er gjennom saksbehandlingen vi direkte hjelper de som tar kontakt med oss for juridisk bistand. Dette utgjør også den klart største delen av det arbeidet

som gjøres ved kontoret. Den kunnskapen og de erfaringene medarbeiderne tilegner seg gjennom konkret saksbehandling, danner også grunnlaget for det prosjektbaserte arbeidet ved kontoret.

Nærmere om saksinntak og saksbehandlingsrutiner

De fleste henvendelsene til Jusshjelpa kommer inn pr telefon, 56,2 %. Åpningstiden for saksinntak pr. telefon er mandag til torsdag mellom klokken 10.00 og 14.00. Alle henvendelser til kontoret innenfor disse tidspunktene blir registrert inn i resepsjonen. Klientene vil etter dette bli kontaktet så snart som mulig; Vi har en intern målsetning om samme dag eller senest dagen etter.

En stor andel av sakene (12,1 %) tas inn ved personlig oppmøte, enten i våre lokaler i Tromsø eller gjennom lokale saksinntak rundt om i landsdelen. I 2014 gjennomførte Jusshjelpa 64 saksinntak utenfor kontoret. Av disse ble 17 avholdt på forskjellige steder innenfor Tromsø kommune. De resterende 47 saksinntakene ble gjennomført i forbindelse med saksinntaksturer til 18 andre kommuner i landsdelen. Viser til tabell senere i rapporten. På slike turer avholdes normalt saksinntak i kommunesentrene. Vi besøker regelmessig fengslene i Nord-Norge.

Studenter er en naturlig målgruppe for oss, dermed prioriterer vi også å avholde saksinntak ved de forskjellige lærestedene i landsdelen. Jusshjelpa har alltid prioritert å drive oppsøkende virksomhet rundt om i lokalmiljøene. Dette fordi vi anser det som viktig å profilere oss som et lavterskeltilbud for hele landsdelen. Videre er det i mange tilfeller slik at et personlig møte mellom saksbehandler og klient er en bedre ramme for å ta inn en sak, enn pr telefon eller ved skriftlig korrespondanse. Av erfaring ser vi også at muligheten for personlige klientmøter ofte er helt avgjørende for at klienten i det hele tatt skal oppsøke hjelp. Vi får også en del henvendelser pr brev og faks. Vi har ikke åpnet for inntak av nye saker via e-post, da det er en del sikkerhetsmessige spørsmål som gjør det betenkelig å sende og motta personlig informasjon.

Alle saksbehandlerne inngår i en vaktturnus, slik at man internt i faggruppene ruller på ansvaret for de nye henvendelsene som kommer inn. Hver saksbehandler har normalt vakt en dag pr uke. På den måten rekker den enkelte saksbehandler hele tiden å arbeide seg gjennom de sakene man får inn før man tilføres nye saker.

Det primære arbeidsverktøyet for saksbehandling er Advisor. Advisor brukes i tillegg til saksbehandling også som et ledd i kvalitetssikringen av vårt arbeid.

Kvalitetssikringsrutiner

Ettersom alle saksbehandlerne ved Jusshjelpa er studenter, stiller vi internt svært strenge krav til kvalitetssikring av saksbehandlingen. Dette for at denne skal være forsvarlig. Av sentral betydning er i så måte gruppebehandlingen av hver enkelt sak. Som nevnt ovenfor blir hver enkelt henvendelse til Jusshjelpa tildelt en bestemt saksbehandler. Vedkommende har ansvaret for å utrede sakens faktiske og juridiske sider, herunder definere problemstilling og klientens ønske om løsning. Saksbehandleren utarbeider etter dette et løsningsforslag, og/eller eventuelt forslag til videre strategi i saken. Den enkelte saksbehandlerens arbeid blir i ukentlige møter presentert for den faggruppen saken sorteres inn under. Hver faggruppe består av seks til åtte medarbeidere som arbeider med problemstillinger innenfor gruppens fagområder. Faggruppen etterprøver alle resonnementer, vurderinger, hjemler, valg av strategi mv. I spesielt vanskelige saker konsulteres daglig leder eller fagpersoner, gjerne ved Det juridiske fakultet, UiT Norges Arktiske Universitet før tilbakemelding gis til klient. Ettersom hele gruppen har et kollektivt ansvar for saksbehandling innenfor dens fagområder, blir arbeidet som gjøres ved Jusshjelpa presentert overfor klient eller eventuelle motparter først når flertallet i faggruppen har gitt sin godkjenning. Motparter og andre tredjeparter kontaktes kun etter klientens eget ønske, og etter at klienten har gitt sitt samtykke til det faggruppen foreslår. Ved hvert gruppemøte skrives det referat over progresjonen i den enkelte sak, herunder hvilke beslutninger

som gjøres av faggruppen. På denne måten holdes gruppen løpende oversikt og kontroll med alle sine saker. Det er også faggruppen som i fellesskap avgjør om en sak i det hele tatt skal tas inn til behandling, eller om den skal avvises eller henvises til en annen instans. Ved disse vurderingene tas det hensyn til Jusshjelpas sosiale formål, den interne instruks for inntak av saker, samt den til enhver tid rådende kapasitet ved kontoret.

Stor grad av selvstendig juridisk arbeid i vekselvirkning med faglige diskusjoner og kvalitetssikring i spesialiserte grupper har vist seg lærerikt og inspirerende for våre medarbeidere, og er en god arbeidsmetode for å sikre forsvarlig saksbehandling.

Hjelp til selvhjelp eller partsrepresentasjon

Prinsippet om hjelp til selvhjelp spiller en sentral rolle i virksomheten ved Jusshjelpa. Mange av henvendelsene til Jusshjelpa er av relativt enkel karakter, hvor klienten for eksempel kun ønsker informasjon om gjeldende rett eller fremgangsmåten på et spesielt rettsområde for selv å kunne ivareta sine juridiske rettigheter. Etter å ha fått en viss veiledning fra oss, er dette saker som de fleste av våre klienter er fullt ut kapabel til å håndtere selv. Vi driver derfor i nokså stor grad med rettsopplysende arbeid gjennom enkel skriftlig eller muntlig veiledning av klienter. Vi har også et stort utvalg av brosjyrer og annet standardmaterieell som ligger tilgjengelig på våre nettsider, og som vi også kan sende ut gratis til klienter, enten på forespørsel eller dersom vi ser at dette kan gi svar på klientens spørsmål. Ved utsendelse av informasjonsmaterieell tilbys klienten alltid å ta kontakt med oss igjen hvis vedkommende ikke finner tilstrekkelig veiledning i det tilsendte materialet.

Det er flere fordeler med denne måten å arbeide på. Ved at klienten selv er nødt til å sette seg inn i, samt gjøre en innsats i saken, får denne et "eierforhold" til utviklingen i saken. Dette kan fort bli fraværende dersom Jusshjelpa skal gjøre hele jobben for klienten. At klienten selv er engasjert og motivert for å komme til en løsning er ofte av avgjørende betydning for at en sak skal føre frem. Klienten settes gjennom dette også bedre i stand til å ivareta egne interesser i fremtiden. Denne måten å arbeide på frigjør dessuten tid for Jusshjelpa til å hjelpe flere, samt å kunne gjøre en mer omfattende innsats i de sakene der vår bistand i større grad er nødvendig.

I en stor andel av sakene trer Jusshjelpa i større eller mindre grad også inn som klientens partsrepresentant, for eksempel fordi det dreier seg om store og sammensatte sakskomplekser, uklare juss, sterke motparter eller andre liknende årsaker til at klienten selv ikke ønsker eller evner å håndtere saken. All korrespondanse i saken går da gjennom vårt kontor, og alt Jusshjelpa foretar seg utad i sakens anledning blir forhåndsklarert med klienten. Her forsøker vi også i størst mulig grad å involvere klienten i saksarbeidet der det er naturlig, slik at denne opprettholder motivasjonen for å komme til en løsning. Jusshjelpa tilbyr kun å representere klienten dersom vedkommende selv ønsker dette. Videre trer Jusshjelpa kun inn som partsrepresentant dersom dette finnes hensiktsmessig eller nødvendig. Dette etter en nærmere vurdering hos oss. I denne vurderingen tas det blant annet hensyn til hvilket rettsområde saken gjelder, sakens betydning for klienten, klientens egne forutsetninger, og om vi har tilstrekkelig kapasitet. Enkelte forespørsler om representasjon blir derfor ikke alltid tatt til følge. Klienten vil da kun få tilbud om veiledning eller liknende bistand fra oss.

Jusshjelpa har i utgangspunktet kun kompetanse til å representere klienter til og med behandling i forliksrådet. Dersom saken utvikler seg slik at den må behandles i høyere rettsinstanser, vil klienten derfor normalt bli henvist videre til advokat. Krav som kan behandles etter reglene om småkravsprosess, samt konkursbegjæring har imidlertid Jusshjelpa visse muligheter til å bistå med.

Henvisnings- og avvisningssaker

Enkelte henvendelser må avvises. Grunnen til dette kan for eksempel være at saken ikke faller innenfor våre fagområder, eller at klienten er såpass ressurssterk at vedkommende uten problem kan sikre seg bistand fra advokat eller fra annet hold. En del henvendelser henvises også direkte til andre instanser, eksempelvis når klienten tar kontakt først etter at saken er blitt moden for rettslig behandling. Videre når klienten kan oppnå tilsvarende eller bedre veiledning fra forvaltningsorganer, klienten fyller vilkårene for fri rettshjelp, klienten har tilgang på rettshjelp gjennom forsikringsordninger eller fagforeningsmedlemskap osv. Slike henvisninger har imidlertid ofte stor verdi i seg selv, ettersom mange som tar kontakt med oss i første omgang kun trenger hjelp til å orientere seg frem til riktig instans.

Henvisning og avvisning skal i utgangspunktet besluttes av faggruppen. Det er imidlertid praksis at henvendelser kan henvises direkte under klientsamtalen dersom det utvilsomt dreier seg om en typisk henvisnings- eller avvisningssak. Saksbehandleren som henviser eller avviser skal imidlertid orientere faggruppen om avgjørelsen, og beslutningen kan overprøves av gruppen på ordinært vis.

Generell rettsinformasjon

Generell rettsinformasjon utgjør en betydelig andel av det prosjektarbeidet som gjøres ved Jusshjelpa. Eksempler på slike prosjekter er produksjon av avisartikler, utforming av brosjyrer for utsendelse til klienter som ledd i saksbehandlingen eller for distribusjon til andre aktuelle adressater. Informasjonsmøter på institusjoner, skriving av artikler til nettsidene våre, foredrag osv. Dette arbeidet gjøres ofte i form av nedtrapperprosjekter, men også i økende grad som løpende prosjekter knyttet til saksbehandlingsgruppene. Den erfaringen saksbehandlerne tilegner seg gjennom saksbehandlingen danner et godt grunnlag for å se hvor "skoen trykker" på de forskjellige rettsområdene de har arbeidet med.

Forsknings- og utredningsarbeid

Det forsknings- og utredningsarbeidet som gjøres ved Jusshjelpa innebærer i hovedsak systematisering og synliggjøring av juridiske og sosiale problemer som går igjen hos våre klientgrupper, samt påvise sammenhenger mellom dette og svakheter i gjeldende rett. Dette arbeidet initieres som oftest ut fra inntrykk vi gjør oss gjennom den alminnelige saksbehandlingen. Disse inntrykkene må imidlertid underbygges og verifiseres av systematisk innhentende fakta før de kan legges til grunn for videre politisk eller rettspolitisk arbeid.

Eksempler på utrednings- og forskningsprosjekter ved Jusshjelpa vil typisk være spørreundersøkelser av ulik art. Videre bidrar statistiske data som samles inn fra våre klienter til at vi kan danne oss et bilde av hvilke juridiske problemstillinger som typisk gjør seg gjeldende i forbindelse med alder, kjønn, yrke, utdanning, inntekt/gjeld, geografisk tilhørighet mv.

Annet rettspolitisk arbeid

Med rettspolitisk arbeid menes arbeid som tar sikte på rettslige endringer til fordel for våre klientgrupper. Det rettspolitiske arbeidet ved Jusshjelpa er som oftest prosjektorientert, og varierer i høy grad i omfang, og arbeidsmengde avhenger av hva målet for prosjektet er. Eksempelvis vil et prosjekt som har som målsetning å få gjennomført en lovendring som regel være en svært omfattende og langvarig prosess. På den andre siden av skalaen finner man enkeltstående høringsuttalelser, artikler, påvirkningsmøter med beslutningstakere eller liknende.

Fellesnevneren for det rettspolitiske arbeidet ved Jusshjelpa er at vi gjennom de enkelte prosjektene søker å yte juridisk bistand til hele samfunnsgrupper under ett. Dette fordi vi ser at praktiseringen av gjeldende rett på enkelte områder virker mot sin hensikt, eller gjentatte ganger genererer nye

problemer for noen samfunnsgrupper. Det vil da være formålstjenlig å forsøke å få til en endring av gjeldende rett eller praktiseringen av denne, fremfor å fortsette å arbeide for disse klientgruppene gjennom enkeltsaker.

I den grad det kan trekkes en ramme for hva som skal defineres som rettspolitisk arbeid ved Jusshjelpa, vil avgrensningen måtte skje mot konkret saksbehandling i enkeltsaker på den ene siden, og mot rent politisk arbeid på den andre siden. Den rettspolitiske aktiviteten ved Jusshjelpa har en naturlig kobling til forsknings- og utredningsarbeidet og til det rent rettsinformative arbeidet som gjøres ved tiltaket. Det er ofte naturlig å arbeide rettspolitisk i forbindelse med, eller i forlengelsen av forskning og utredning.

Vi regner også våre internasjonale prosjekter som rettspolitisk arbeid. Gjennom samarbeid med liknende rettshjelpstiltak internasjonalt, bruker vi våre ressurser og kompetanse til å bedre rettshjelpsdekningen i det aktuelle landet.

RESULTAT FOR 2014

INNLEDNING

Jusshjelpa i Nord-Norge har siden oppstarten i 1988 behandlet 47 979 saker.

I 2014 behandlet Jusshjelpa 1736 henvendelser over en driftsperiode på 46 uker. Saksantallet representerer en reduksjon på 2,4 % i forhold til 2013.

Jusshjelpa fører statistikk over hvilke typer spørsmål folk henvender seg til oss for å få juridisk bistand i. I statistikken opererer vi med 18 forskjellige hovedkategorier av fagområder, etter en samkjøring av statistikk med de andre tiltakene. Jusshjelpa fikk i 2014 inn flest henvendelser innenfor fagområdene husleierett, arverett og arbeidsrett. Disse fagområdene utgjør til sammen 36 % av det totale antallet henvendelser. For en detaljert oversikt over fordelingen mellom saksområdene, viser til tabell på side 23. Geografisk fordeler klientene fra Nord-Norge seg noe ujevnt mellom Nordland, Troms og Finnmark med henholdsvis 28 %, 50 % og 12 %. Se tabell side 14.

Regnskapet for driftsåret 2014 isolert sett viser et overskudd på kr 337 136,-. Overskuddet på kr 246 407,- vi hadde med oss fra tidligere år gjør at vi samlet har en egenkapital på kr. 583 544,-. Det redegjøres nærmere for regnskapet for 2014 på side 41.

Gjennom 2014 har Jusshjelpa prioritert å opprettholde en lengst mulig driftsperiode, samt holde et høyt nivå på vår oppsøkende virksomhet rundt om i landsdelen. Vi har fokusert på kursing av ansatte, og gjennomført en rettspolitisk uke.

Vår nettside www.jusshjelpa.no er hyppig besøkt. Vi drifter studentrettshjelpstiltakenes felles nettside www.gratisretthjelp.no som hadde 250 487 unike brukere i 2014.

Nye medarbeiderne ved Jusshjelpa får i forbindelse med tiltredelse og gjennom ansettelsesforholdet grundig opplæring i praktisk juridisk arbeid. Opplæringen innebærer at Jusshjelpa i realiteten også er en utdanningsinstitusjon som bidrar med et viktig og verdifullt supplement til de ordinære delene av studiet. Studentene kan nå i forbindelse med sine engasjementer ved Jusshjelpa velge fordypning i spesialfaget rettshjelp I og II ved Det Juridiske fakultet, UiT. Dette innebærer en mer teoretisk tilnærming til praktisk viktige sider ved utøvelsen av rettshjelpsvirksomhet. Denne kombinasjonen av ordinære juridiske studier, praktisk orientert opplæring, arbeid med reelle saker samt spesialfagsfordypning er etter vår oppfatning meget god. I det følgende vil det bli redegjort for resultatene av driften i 2014.

OPPSØKENDE VIRKSOMHET

Eksterne saksinntak utenfor kontoret har alltid vært et satsingsområde for Jusshjelpa.

I 2014 gjennomførte Jusshjelpa 17 slike saksinntak innenfor Tromsø kommune og 47 saksinntak i 19 kommuner i landsdelen for øvrig. På slike saksinntaksturer besøker vi regelmessig kommunesentrene, høyskolene, universitetene og fengslene rundt om i Nord-Norge. Antallet saksinntak har gått noe ned fra i fjor. Årsakene er flere, blant annet et strammere budsjett og færre besøk i Tromsø fengsel på grunn av begrensede muligheter til å ta imot oss.

Til tross for gjennomgående stramme driftsbudsjetter prioriteres oppsøkende virksomhet fordi den støtten vi mottar fra ulike støttespillere rundt omkring i landsdelen forplikter. Videre spiller disse saksinntakene en viktig rolle i markedsføringen av Jusshjelpa som et gratis lavterskeltilbud for hele Nord-Norge. Vi anser det i den forbindelse som viktig å gi folk tilbud om rettshjelp i deres nærmiljø. Vi ser også en direkte og umiddelbar økning i saksantallet fra de kommunene vi besøker, og en tilsvarende reduksjon fra de vi besøkte i fjor. I 2015 ønsker vi å holde reiseandelen på det samme nivået som 2014, men vi ønsker også å tilstrebe å få til rettsinformasjon (foredragsvirksomhet) under reisene våre.

Oversikt over eksterne saksinntak i 2014:

Kommune	Besøk utenfor Tromsø	Antall saksinntak
Alta	3	6
Bodø	3	7
Fauske	2	4
Hammerfest	1	1
Harstad	1	1
Honningsvåg	1	1
Kautokeino	1	1
Lenvik	1	1
Narvik	2	2
Nordreisa	1	1
Rana	2	2
Sørreisa	1	1
Sør-Varanger	2	2
Tana	1	1
Tromsø	-	17
Vadsø	2	4
Vefsn	2	4
Vestvågøy	2	4
Vågan	2	4
Totalt: 19	Totalt: 30	Totalt: 64

HVEM SØKER HJELP FRA JUSSHJELPA I NORD-NORGE

Hovedoversikt over resultatet av saksbehandlingen i 2014

Årstall	2014	2013	2012	2011	2010
Antall behandlede henvendelser	1736	1780	1824	1934	2101
Utvikling ift.foregående år	- 2,5 %	- 2,4 %	- 5,7 %	- 7,9 %	+ 4,1 %

Jusshjelpa i Nord-Norge behandlet 1 736 henvendelser i 2014, noe som var en nedgang på 44 saker, eller – 2,5 %, sammenliknet med 2013.

Målet for driften slik Jusshjelpa er i dag, med tanke på midler og ansatte, bør være å hjelpe mellom 1 800 – 2 000 klienter pr år. Dette har sin begrunnelse i både å ha nok ressurser til å kunne gå grundig nok inn i hver enkelt sak, samt at vi ønsker å ha muligheten til å drive en viss grad av rettspolitisk arbeid.

Fylkesoversikt

Fylke	Antall	%
Troms	869	50,05
Nordland	502	28,92
Finnmark	218	12,55
Andre	134	7,72
Ukjent	13	0,75
Totalt	1736	100 %

Nordland

Jusshjelpa behandlet 502 saker fra Nordland fylke i 2014. Sammenliknet med det totale sakstallet for 2014 utgjør det en prosentandel på 28,92 %. Antallet saker er det samme som antall saker i 2013. Da Nordland er det fylket med høyest befolkning i nord, har vi ønsket en økning i henvendelser fra innbyggerne. For å nå ut i fylket, er vi avhengig av økonomisk støtte til reisevirksomhet, da vi ser en direkte sammenheng mellom besøk i en kommune og antallet henvendelser derfra.

Troms

Jusshjelpa hadde i 2014, som tidligere år, flest saker fra Troms fylke. I 2014 behandlet vi 869 saker fra Troms, noe som utgjør en prosentandel på 50,05 % av det totale saksantallet.

Henvendelsene fra Troms fylke utgjør 17 flere saker i 2014 enn i 2013. Årsaken til at vi får flest saker fra Troms fylke skyldes i hovedsak at vi har våre kontorer i Tromsø, og at vi over tid har etablert oss som et stadig og tilgjengelig rettshjelpstilbud i fylket. Beliggenheten i Tromsø muliggjør dessuten flere faste saksinntak ved lokale institusjoner, noe som i stor grad bidrar til sakspågangen. Tallene viser at Tromsø kommune er den kommunen som i særdeleshet benytter seg mest av våre tjenester.

Finnmark

Jusshjelpa behandlet i 2014 til sammen 218 saker fra Finnmark. Sammenliknet med det totale saksantallet for året utgjør dette en prosentandel på 12,55 %. Det er en nedgang i antall på 10 saker fra 2013. Vi har ønske om å ha et stabilt og forholdsmessig høyt sakstall fra Finnmark, og prioriterer en høy tilstedeværelse i fylket. På grunn av relativt lav advokatdekning i Finnmark vil Jusshjelpa også i fremtiden prioritere lokale saksinntak i fylket. Omfanget av dette avhenger imidlertid av nivået på lokal driftsstøtte da det er kostbart å reise i fylket.

Andre og ukjente

De siste årene har det vært en innskjerping i rutinene for å få registrert fylkes- og kommunetilhørighet så nøyaktig så mulig. I 2005 utgjorde kategoriene «andre» og «ukjente» prosentandeler på henholdsvis 7,4 % og 9,4 %. Vi fortsatte dette innstrammingsarbeidet i 2009, og «andre» og «ukjente» utgjorde her henholdsvis 6,2 % og 0,4 % av totalt antall henvendelser.

Det siste året har antall «kjente» ligget på rundt 5 %, mens det for 2014 er redusert til 0,75 %. Anonyme henvendelser vil alltid forekomme, men vi vil fortsette arbeidet med å redusere andelen «ukjente». Antall henvendelser fra «andre» ligger på samme nivå som i 2013, ca. 7 %. Disse omfatter henvendelser fra andre deler av landet enn de tre nordligste fylkene, samt fra personer bosatt i utlandet. Nå som Jusshjelpa har fått en tydeligere profil på internett så vil vi dukke opp på nettbaserte søk i større grad enn før, uavhengig av geografi.

Oversikt over fordeling mellom kommunene

NORDLAND

Kommune	Antall
Alstahaug	7
Andøy	11
Ballangen	8
Beiarn	1
Bodø	120
Brønnøy	13
Bø	2
Evenes	4
Fauske	16
Flakstad	6
Gildeskål	3
Grane	2
Hadsel	9
Hamarøy	4
Hemnes	5
Herøy	3
Leirfjord	2
Lurøy	1
Lødingen	7
Meløy	4
Moskenes	4
Narvik	68
Nesna	3
Rana	38
Rødøy	1
Røst	1
Saltdal	13
Sortland	29
Steigen	8
Sørfold	4
Tjeldsund	4
Tysfjord	6
Vefsn	35
Vega	1
Vestvågøy	26
Vevelstad	2
Værøy	2
Vågan	29
Totalt	502

TROMS

Kommune	Antall
Balsfjord	25
Bardu	12
Berg	2
Dyrøy	6
Gratangen	5
Harstad	68
Ibestad	5
Kåfjord	2
Karlsøy	19
Kvæfjord	5
Kvænangen	2
Lavangen	4
Lenvik	44
Lyngen	11
Målselv	24
Nordreisa	16
Salangen	9
Skånland	8
Skjervøy	9
Sørreisa	17
Storfjord	20
Torsken	3
Tranøy	1
Tromsø	552
Totalt	869

FINNMARK

Kommune	Antall
Alta	49
Berlevåg	4
Båtsfjord	3
Gamvik	5
Hammerfest	33
Hasvik	5
Karasjok	5
Kautokeino	12
Kvalsund	4
Lebesby	2
Loppa	2
Måsøy	3
Nesseby	1
Nordkapp	17
Porsanger	9
Sør-Varanger	24
Tana	10
Vadsø	25
Vardø	5
Totalt	218

Statsborgerskap

	Antall	%
Norge	1641	94,52
Norden for øvrig	18	1,03
Europa for øvrig	40	2,30
Afrika	11	1,63
Asia	21	1,20
Amerika	3	0,17
Andre	2	0,11
Totalt	1736	100 %

Opplysninger om klientene

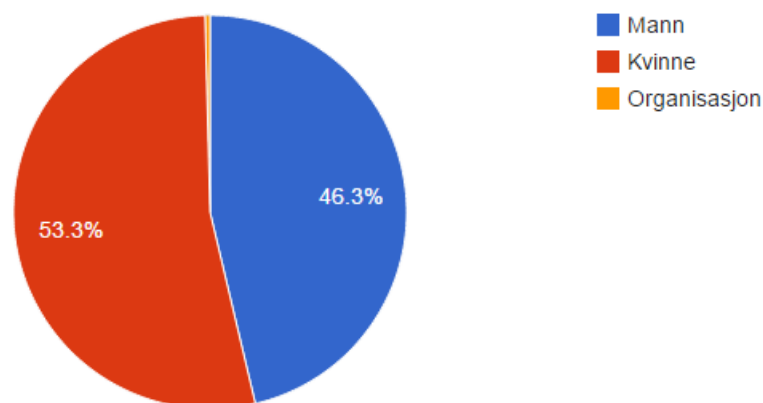
Jusshjelpa fører statistikker over våre klienter for løpende å kunne vurdere vår klientmasse. Vi ber derfor rutinemessig våre klienter om å bidra med statistiske opplysninger om seg selv. Opplysningene brukes uavhengig av sakene og kan ikke settes i sammenheng med den enkelte sak.

Totalsummen i hver enkelt kategori vil variere noe, da det er slik at tallgrunnlaget kun omfatter de klientene som får konkret juridisk bistand. Det hentes ikke inn statistikkinformasjon om de som tar kontakt angående saker som faller utenfor våre fagområder, og således ikke får noen annen veiledning enn råd om hvor de kan henvende seg. Videre er det slik at noen av klientene ikke ønsker å gi personlige opplysninger som ikke har direkte relevans for det aktuelle juridiske spørsmålet, og dette fører også til ulikheter i tallgrunnlaget.

Kjønnsmessig fordeling av saker til Jusshjelpa i Nord-Norge 2014

Kjønnsfordelingen mellom våre klienter kan vi fastsette uavhengig av ovennevnte skjemaer. Denne oversikten baserer seg derfor på det totale antallet henvendelser i 2014, fratrukket de henvendelser vi har fått fra juridiske personer. Jusshjelpa har alltid hatt en liten overvekt av kvinnelige klienter, og i år utgjør andelen henvendelser fra kvinner 53,3 % av totalen.

Kjønnsfordeling alle saker, 2014

Klientens alder, sivilstand, utdannelse, inntekt, formue og gjeld

Hovedtyngden av våre klienter er mellom 19 og 50 år. Dette er i tråd med tidligere år. Vi ser en markant økning i andel og antall klienter fra 19 – 30 år. I 2013 var tallet 302 mot 418 i 2014.

Vedrørende sivilstand er kategorien enslig den største. Kategorien har tradisjonelt vært den største, og har økt over flere år.

Alder	Antall	%
Under 18	12	0,9
19 - 30	418	30,5
31 - 40	315	23
41 - 50	275	20
51 - 60	188	13,7
61 - 67	80	5,8
Over 68	84	6,1
Totalt	1372	100 %

Sivilstand	Antall	%
Enslig	507	37
Samboende	337	24,5
Gift	329	24
Separert/skilt	165	12
Enke/-mann	34	2,5
Totalt	1372	100 %

Yrke	Antall	%
Arbeidstaker - heltid	506	36,9
Student / elev	197	14,4
Trygdet	196	14,3
Arbeidsledig	174	12,7
Arbeidstaker - deltid	136	9,9
Pensjonist	108	7,9
Selvstendig næringsdrivende	47	3,4
Arbeid i hjemmet	6	0,4
Primærnærings	2	0,1
Totalt	1372	100 %

Trygdede, arbeidsledige og studenter utgjør til sammen en høy andel (41,4 %). Vi henvender oss i stor grad mot disse gruppene, da vårt vedtektsfestede formål er å yte bistand til de med størst behov.

Utdannelse	Antall	%
Folkeskole / grunnskole	208	15,2
Videregående	367	26,7
Yrkesfaglig	246	17,9
Høyskole/universitet	488	35,6
Annet	63	4,6
Totalt	1372	100 %

Med hensyn til utdanning, er det en overvekt av klienter som ikke har høyere utdanning. Til sammen 59,8 % har svart at de har utdanning tilsvarende videregående nivå eller lavere. Gruppen høyskole/universitet er stor og henger antakelig sammen med at studenter sorterer som hovedregel inn under kategorien høyskole/universitet, selv om de ikke har fullført studiene. Ferdig utdannede akademikere utgjør derfor bare en andel av de som har krysset av for alternativet høyskole/universitet. Det er imidlertid ikke mulig å si nøyaktig hvor stor andel de utgjør av den samlede prosentandelen på 35,6 %.

Inntekt	Antall	%
0 – 100.000	244	18
101.000 – 246.000	382	28
247.000 – 300.000	186	13,6
301.000 - 400.000	250	18,3
Over 401.000	302	22,1
Totalt	1364	100 %

Tallgrunnlaget for 2014 om inntekts- og formuesforhold harmonerer med våre intensjoner om først og fremst å tilby bistand til personer som ikke makter å skaffe seg juridisk bistand fra annet hold. De aller fleste klientene oppgir å ikke ha formue. Med hensyn til inntekter er det interessant å merke seg at til sammen 59,6 % av klientene oppgir en inntekt mellom kr. 0,- til 300.000 pr år. Dette antas å ha sammenheng med at inntektsgrensene for fri rettshjelp var kr 246.000,- i 2014, og at mange som ligger rett over denne grensen likevel ikke har råd til å engasjere advokat for å få løst sine juridiske problemer.

Formue	Antall	%
Ikke opplyst	756	55,1
Under 10.000	359	26,2
10.000 - 100.000	125	9,1
101.000 - 200.000	38	2,8
201.000 - 350.000	31	2,2
351.000 - 500.000	22	1,6
Over 501.000	41	3
Totalt	1372	100 %

Klientens gjeld	Antall	%
0 – 100.000	501	36,8
101.000 – 500.000	360	26,4
501.000 – 1000.000	168	12,3
1001.000 – 2000.000	209	15,4
Over 2000.000	124	9,1
Totalt	1362	100 %

Av de som har gjeld oppgir hele 36,8 % at de skylder mer enn kr 500.000. Dette er en liten økning fra 2013.

Klientens befatning med andre rettshjelpere

Et mindretall av våre klienter har vært i kontakt med advokat før de kontaktet oss for hjelp. Det er også få motparter som har advokat. Avhengig av saksområde, klientens situasjon og lignende vil imidlertid en del av klientene bli henvist videre til advokat etter at de har vært i kontakt med oss dersom vi vurderer det slik at klienten vil være best tjent med dette.

Partenes bruk av advokat	Antall	%
Ingen av partene har kontaktet advokat	655	50,9
Jeg har ikke advokat, vet ikke om motpart har det	467	36,3
Klient har kontaktet advokat	104	8,1
Motpart har kontaktet advokat	61	4,7
Totalt	1287	100 %

Hvordan klienten kom i kontakt med Jusshjelpa

Hele 56,2 % tok kontakt med Jusshjelpa per telefon. Dette er en naturlig konsekvens av at vi tilbyr våre tjenester til hele landsdelen. Tallene viser at det er flere som oppsøker oss personlig på eksterne saksinntak enn ved oppmøte på vårt kontor i Tromsø. Dette har sammenheng med at Jusshjelpa driver utstrakt oppsøkende virksomhet, samt at vårt kontor ligger noe usentralt til i Tromsø. Andelen brev/faks/e-post er lav fordi Jusshjelpa ikke har åpnet for saksinntak via e-post. Ellers viser statistikkene at flesteparten av klientene har hørt om oss gjennom bekjente. Vi ser en stadig økning av bruken av våre nettsider.

Har du vært i kontakt med Jusshjelpa tidligere?

Svar	Antall	%
Nei	1100	80,2
Ja	272	19,8
Totalt	1372	100 %

Hvordan oppsøkte klienten Jusshjelpa?

Hvordan	Antall	%
Telefon	971	56,2
Jusshjelpa.no	535	31
Fremmøte på saksinntak	142	8,2
Fremmøte på Jusshjelpa	68	3,9
Brev/telefaks	8	0,5
E-post	4	0,2
Totalt	1728	100%

Hørt om Jusshjelpa via....

Hørt om Jusshjelpa via...	Antall	%
Bekjente	627	45,8
Våre nettsider/søkemotor	207	15,1
Offentlig kontor	144	10,5
Avisannonse	108	7,9
Internett	106	7,7
Plakat/brosjyre	65	4,7
Informasjon ved studiested	58	4,2
Medieomtale	52	3,8
Krisesenter	2	0,2
Gule sider/1881	1	0,1
Totalt	1370	100 %

Vi har spurt klientene hva de hypotetisk sett ville gjort dersom verken Jusshjelpa eller noen andre studentrettshjelpstiltak hadde eksistert. Det at så mange som 33,8 % oppgir at de enten ikke ville gjort noe eller ikke vet hva de skulle gjort, underbygger vår oppfatning av at Jusshjelpa oppfyller en viktig funksjon i samfunnet.

Hva ville klienten gjort uten Jusshjelpa?	Antall	%
Oppsøkt advokat	485	35,4
Ingenting/vet ikke	464	33,8
Oppsøkt offentlig kontor	179	13,1
Gjort det selv	165	12
Annet	79	5,7
Totalt	1372	100 %

RETTSOMRÅDER HVOR DET SØKES OM HJELP

Hovedoversikt

Tabellen gir en oversikt over antall saker per fagområde i 2014 og i forhold til 2013:

Fagområde	Antall 2014	%	Antall 2013
1 Husleie	292	16,82	247
2 Arverett	174	10,02	215
3 Arbeidsrett	166	9,56	139
4 Fast eiendom	148	8,53	133
5 Gjeld	123	7,09	132
6 Ekteskap	120	6,91	119
7 Barn og foreldre	119	6,85	129
8 Annet	102	5,88	123
9 Avtalerett/forbrukerforhold	78	4,49	85
10 Samboerforhold	76	4,38	96
11 Trygd og pensjon	75	4,32	76
12 Utlendingsrett	63	3,63	68
13 Erstatning	56	3,23	66
14 Sosial og helserett	50	2,88	26
15 Straffe og politirett	46	2,65	46
16 Fengselsrett	25	1,44	21
17 Annen forvaltningsrett	15	0,86	44
18 Skatter og avgifter	8	0,46	15
Totalt	1736	100 %	1780

Jusshjelpa i Nord-Norge behandlet i 2014 til sammen 1736 saker. Husleierett, arverett og arbeidsrett er de største fagområdene og utgjør til sammen 36,4 % av alle sakene. Husleierett har fortsatt en økning i forhold til 2013 på 45 saker. Vi har hatt størst økning i saker knyttet til husleieavtaler. En entydig årsak til dette er vanskelig å peke på. Vi har et høyt antall nedlastinger av vår husleiekontrakt fra sidene våre, og det kan medvirke til at flere tar kontakt med oss på dette saksområdet. Vi er også synlig blant studentene på universitetene, som ofte er leietakere.

Arbeidsrett har også en økning på 27 saker fra 2013. Årsaken er vanskelig å peke på med brosjyren «kort innføring i arbeidsrett» er den brosjyren som var mest lastet ned i 2014, og dette kan ha gjort at flere kontakter oss for videre hjelp.

Saksområdet arverett har gått ned med 3,16 % fra 2013 til 2014. Vanskelig å peke på årsaken til denne nedgangen.

Gjeldsrett er et område der vi fokuserer på hjelp til selvhjelp. Vi har også laget en egen brosjyre i forhold til dette området. Den brosjyren er en av de brosjyrene som ble mest lastet ned i 2014.

Historisk oversikt over saksområder

Siden oppstarten av Jusshjelpa har vi hjulpet mange klienter med problemstillinger knyttet til familierett. Dette omfatter saker om ekteskap, barn og foreldre, og samboerforhold. 18,14 % av alle Jusshjelpas henvendelser sorterer under denne kategorien.

Utviklingen viser seg ved at boligrett/husleierett de siste tre årene har vært det saksområdet med flest antall henvendelser.

Nærmere om de enkelte fagområdene

Husleie

Husleie	Antall	%
Opphør av leieavtale	86	29,45
Annen husleierett	54	18,49
Krav etter mangel	49	16,78
Leieøkning	32	10,96
Depositum/garanti	28	9,59
Utkastelse	17	5,82
Plikter under leieforholdet	5	1,71
Vedlikehold	5	1,71
Betalingsmislighold av leie	5	1,71
Utleie	4	1,37
Inngåelse av husleieavtale	2	0,68
Andre pengeytelser/gebyrer	2	0,68
Fremleie og overføring av leierett	2	0,68
Opptak i husstand	1	0,34
Totalt	292	100 %

Husleierett er et fagområde som blir høyt prioritert ved Jusshjelpa. Dette ser vi resultater av ved at saksandelen har økt jevnt de siste årene, og saksområdet har i år flest henvendelser, og størst økning siden i fjor. Som oftest er det leietaker som er klient hos oss. De fleste sakene omhandler depositum, leiesum, mangler ved leieobjektet og opphør av husleieforholdet. Dette samsvarer i grove trekk med tidligere år. Krav etter mangel har hatt en stor økning fra 2013, fra 24 saker til 49 saker i 2014.

For å forebygge konflikter har vi utarbeidet husleieavtale og brosjyrer på dette saksområdet.

Arverett

Arverett	Antall	%
Annet arverett	37	21,26
Rett til arv, pliktdel m.m.	34	19,54
Arveoppgjør	31	17,82
Uskiftet bo	24	13,79
Testamenter	19	10,92
Avkall/forskudd på arv	14	8,05
Skifte	8	4,59
Gaver og andre overføringer	6	3,45
Omstøtelse	1	0,57
Totalt	174	100%

Fagområdet arverett har de siste årene holdt seg stabilt på de årlige henvendelsene til Jusshjelpa. Området ble redusert med 2,05 % fra 2013 til 2014, og ligger på 10,02 % av det samlede antall henvendelser. Forskjellige brosjyrer om arv er blitt lastet ned nesten 5 000 ganger fra nettstedet www.gratisrettshjelp.no.

I mange arvesaker er det snakk om tilføring av midler, slik at disse sakene trolig vil være av mindre velferdsmessig betydning for klientene enn for eksempel trygde- og sosialsaker. Det er imidlertid ofte slik at velferdsbehovet er stort også i enkelte typer arvesaker, eksempelvis i uskiftesaker der den som sitter i uskifte er ressurs svak, eller der en av arvingene ikke selv makter å sikre at vedkommende får sin rettmessige arv.

Arveoppgjør setter dessuten ofte store følelser i sving hos de involverte parter. Jusshjelpa bidrar her med avklaringer av juridiske spørsmål knyttet til selve arveoppgjøret, enten forebyggende med informasjon før selve prosessen settes i gang, eller ved å ta stilling i en allerede pågående konflikt. Erfaringer tilsier at det arbeidet vi gjør i slike saker har en klart konfliktdempende effekt. Det vil dessuten være av stor verdi for klienten å få avklart en tvist med sine nærmeste på en måte som gjør at de i ettertid kan forholde seg til hverandre.

I størstedelen av arvesakene sender vi kun ut standardisert informasjonsmateriell og brosjyrer. Dersom vi etter en konkret vurdering finner at klienten har behov for videre bistand, og at saken har stor velferdsmessig betydning for klienten, kan vi gå aktivt inn i arvesaker. For øvrig henvises klienten videre til advokat eller skifterett.

Arbeidsrett

Arbeidsrett	Antall	%
Lønn	50	30,12
Oppsigelse	46	27,71
Annet arbeidsrett	12	7,23
Arbeidskontrakt	12	7,23
Ferietid	10	6,02
Endring av arbeidsforhold	9	5,42
Avskjed	7	4,22
Diskriminering	6	3,61
Sykepenger fra arbeidsgiver	5	3,01
Arbeidsmiljø	3	1,80
Arbeidstid	2	1,20
Permittering	2	1,20
Ansettelse	1	0,60
Attest	1	0,60
Totalt	166	100 %

Arbeidsrett er et av våre kjerneområder, og i løpet av de siste årene har vi registrert en reell økning innenfor dette fagområdet. Etter en nedgang i 2012 hadde vi en økningen i 2013 og nå også i 2014. Saksområdet har nå 9,56 % av våre saker, mot 7,81 % i 2013. I disse sakene representerer Jusshjelpa i all hovedsak arbeidstakersiden, selv om vi fra tid til annen også mottar henvendelser fra arbeidsgiversiden. Det dreier seg da stort sett om småbedrifter.

I tråd med tidligere år er det henvendelser relatert til lønn og oppsigelse/avskjed som utgjør tyngdepunktet av sakene på dette fagområdet, 62,05 %.

Lønnskrav utgjør nå over 30,12 % av henvendelsene på området, og er ressurskrevende saker. Man må ofte handle raskt innenfor på forhånd gitte frister. Jusshjelpa er et viktig hjelpetilbud for arbeidstakere som ikke er fagorganiserte. Vi har i de siste årene sett at hjelpebehovet hos utenlandske arbeidstakere med lønnsproblemer øker. Da oppstår det gjerne språkmessige utfordringer i saksbehandlingen, i tillegg til problemer av juridisk art.

Fast eiendom

Fast eiendom	Antall	%
Annet fast eiendom	42	28,38
Sameie	39	26,35
Mangler	18	12,16
Servitutter og veirett	14	9,45
Nabotvist	12	8,10
Tomtefeste	10	6,75
Kommunale reguleringer	6	4,05
Eierseksjon	3	2,02
Borettslag	2	1,35
Tredjemannskonflikt	1	0,67
Eierskifteforsikring	1	0,67
Totalt	148	100 %

Det er som oftest ikke et fremtredende velferdsbehov i saker om fast eiendom, og det er dermed ikke et prioritert fagområde ved Jusshjelpa. Klientene henvises derfor som regel videre til advokat eller offentlige organer. Det legges imidlertid ned et visst arbeid i å gjøre kurante henvisninger, et arbeid som i seg selv er verdifullt.

Sameie er den nest største underkategorien, og det arbeides mer med denne kategorien enn med de andre. Det anses som viktig at sameierne gis verktøy for å løse tvisten, da de er avhengig av å ha et godt forhold for å bo i samme bygning/bygningsmasse. Vi arbeider også en del med oppløsning av sameie, da vi har opparbeidet oss god kompetanse på dette gjennom vårt arbeid med skifte etter samlivsbrudd. I 2013 hadde vi 29 saker, mens i 2014 mottok vi 39 saker i forhold til området sameie. Dette er en økning på 10 saker.

I 2014 utgjorde fagområdet fast eiendom 8,53 % av det totale antallet henvendelser til Jusshjelpa. I 2013 mottok Jusshjelpa 133 saker, mens i 2014 mottok vi 148 saker.

Gjeldssaker

Gjeld	Antall	%
Annet gjeld	26	21,13
Inndrivelse av pengekrav	25	20,32
Forhandling med kreditor	15	12,19
Bestridelse av krav	14	11,38
Inkasso	8	6,50
Gjeld i fengsel	8	6,50
Gjeldsordning	7	5,69
Økonomisk rådgivning	5	4,06
Lånekassen	4	3,25
Konkurs	4	3,25
Utleggspant	4	3,25
Klage på utleggstrekk	3	3,25
Totalt	123	100 %

Gjeldsrett er et av saksområdene der saksmengden er redusert. «Inndrivelse av pengekrav», «Forhandling med kreditor» og «bestridelse av krav» øker sin andel av det totale sakstallet, og er sammen de områdene vi arbeider mest med. Prosentvis er dette 43,89 % av gjeldssaksområdet.

Inndrivelse av pengekrav er en stor underkategori i dette saksområdet. Her hjelper vi klienter å få inndrevet utestående krav. Dette gjør vi kun etter en vurdering av det velferdsmessige behov hos klienten. Vi ønsker ikke å løse et velferdsmessig problem ved å skape et nytt.

Gjeldssaker har alltid vært et prioritert fagområde ved Jusshjelpa. I tillegg til at gjeldsklienter i mange tilfeller har et stort behov for så vel juridisk som moralsk bistand, innebærer disse sakene ofte utstrakt korrespondanse og dialog med flere motparter. Sakene strekker seg dessuten som regel over lang tid. Gjeldssaker er derfor blant de mest ressurskrevende sakene Jusshjelpa har. Vi utarbeidet i 2010 en gjeldspakke for å gjøre flere klienter i stand til å håndtere sin egen gjeld.

Et visst økonomisk spillerom er i dag en nødvendig forutsetning for nærmest alle sider av et menneskes livsutfoldelse. Tunge gjeldsproblemer har derfor enorme velferdsmessige konsekvenser for dem dette gjelder. Det er av avgjørende betydning at man så effektivt og raskt som mulig kan få i stand en ordening som bringer klienten ut av det uføret som gjeldsproblemene representerer.

Ekteskap

Ekteskap	Antall	%
Skifteoppgjør	54	45
Skilsmisse og separasjon	52	43,33
Gjeldsansvar under ekteskapet	5	4,16
Opprettelse av ektepakt	3	2,5
Ektefellebidrag	3	2,5
Annet ekteskapsrett	2	1,67
Inngåelse og anerkjennelse av ekteskap	1	0,83
Totalt	120	100 %

Som det fremgår av tabellen ovenfor, relaterer henvendelsene om ekteskap seg hovedsakelig til juridisk rådgivning og bistand i forbindelse med samlivsbrudd; det være seg knyttet til separasjon/skilsmisse eller skifteoppgjør. Kategorien «Skilsmisse og separasjon» utgjør 43,33 % av henvendelsene, mens «Skifteoppgjør» utgjør 45 %. Til sammen utgjør disse to kategoriene 88,33 % av saker knyttet til ekteskap. Saksbehandlerne bruker mye tid på å løse konflikter mellom tidligere ektefeller. At sakskategoriene er av sentral betydning, viser også trafikken på våre nettsider, hvor brosjyrene på saksområdet har mange nedlastinger.

Vi gjør langt på vei de samme erfaringene her som ved arveoppgjør med hensyn til demping av allerede pågående konflikter. Det er åpenbart at avklaring av de juridiske sidene ved skifte- og delingsoppgjør bidrar til at konfliktnivået senkes.

Barn og foreldre

Barn og foreldre	Antall	%
Samværsrett og reisekostnader	49	41,18
Foreldreansvar	19	15,97
Barnefordeling	15	12,61
Annet barn og foreldre	14	11,76
Underholdsbidrag	9	7,56
Farskap og medmorskap	6	5,04
Barnevern	5	4,20
Adopsjon	1	0,84
Vergemål	1	0,84
Totalt	119	100 %

Barnerett utgjorde 6,85 % av det totale sakstallet på Jusshjelpe i 2014. Dette er en reduksjon på 0,4 % fra året før, og barnerett ligger stabilt på rundt ca. 7 % av saksantallet.

Barnerett er et prioritert saksområde på Jusshjelpe. Det er av stor personlig betydning for klientene at de blir enige om samværsordninger eller fast bosted for sine barn. I likhet med saker under familieretten forbygger vårt arbeid også konflikter. Dette ved at barnas foreldre inngår samværsavtaler, blir orientert om rettigheter og hjelpes til å inngå en dialog for å sikre barnets beste.

I 2014 var det spørsmål rundt samværsrett og reisekostnader som utgjorde det største saksområdet, og som også hadde den største økningen. Tallene for 2013 var 42 saker, mens det for 2014 var 49 saker.

Annet

Annet	Antall	%
Annet diverse	81	84,38
Klage på advokat	7	7,29
Diskriminering	6	6,25
Vold og mishandling	2	2,08
Totalt	102	100 %

Annet-kategorien omfatter alle saker av juridisk karakter som ikke naturlig hører inn under noen av de øvrige fagområdene ved Jusshjelpe, samt saker hvor vi hjelper klienten med løsning av et ikke-juridisk velferdsrelatert problem. Vi har hatt en nedgang i antall saker under denne kategorien fra 2013 til 2014.

Avtalerett, kjøp og salg

Avtalerett – kjøp og salg	Antall	%
Kjøp og salg	29	37,18
Annet avtalerett	12	15,38
Avtaleinngåelse / opprettelse	11	14,10
Mangelfull ytelse	10	12,82
Avtaletolkning	7	8,97
Angrerett	5	6,41
Ugyldig avtale	4	5,12
Totalt	78	100 %

Disse sakene blir som regel henvist videre til Forbrukerrådet der det er snakk om forbrukerkjøp, eller til klagenemnder eller advokat dersom det dreier seg om andre typer kjøp. Avtalerett er ikke et prioritert fagområde ved Jusshjelpa, og de fleste sakene blir derfor avvist eller henvist videre.

Samboerforhold/Ugift samliv

Samboerforhold	Antall	%
Oppløsning samboerforhold	51	67,10
Annet samboerforhold	16	21,05
Samboerkontrakt	8	10,52
Etablering av samboerforhold	1	1,31
Totalt	76	100 %

De fleste henvendelsene gjelder det økonomiske oppgjøret etter samlivsbrudd. I tillegg bidrar vi med forebygging av konflikter, ved å etablere samboeravtaler og testamenter. Her kan nevnes at det i fjor ble lastet ned 7696 samboerkontrakter fra vår nettside, noe som gjør at vi reelt sett hjelper mange flere enn det henvendelsesstatistikken viser.

Trygd og pensjon

Trygd og pensjon	Antall	%
Uførepensjon	16	21,33
Annet trygd og pensjon	14	18,67
Sykepenger	8	10,67
Tilbakekreve	8	10,67
Arbeidsavklaringspenger	6	8,00
Trygdeytelsens størrelse (beregning)	6	8,00
Utbetaling av trygdeytelser.	6	8,00
Yrkesskade	3	4,00
Dagpenger	3	4,00
Alderstrygd	2	2,67
Trekk i trygd	2	2,67
Hjelpestønad/grunnstønad	1	1,33
Totalt	75	100 %

Stort sett alle som henvender seg til oss med spørsmål som faller inn under trygd og pensjon får hjelp, da dette er et prioritert fagområde ved Jusshjelpa. Det er imidlertid slik at vi primært bistår med klage på vedtak. Saker om trygd og pensjon er vanligvis svært arbeidskrevende. Dette er likevel et saksområde vi ønsker fokus på, da vi opplever at det offentliges veiledningsplikt ikke er

tilstrekkelig hjelp for mange av våre klienter. Andelen saker knyttet til trygd og pensjon har ligget jevnt på rundt 4 % av henvendelsene vi mottar årlig. Som i 2013 er uførepensjon den største underkategorien.

Utlendingsrett

Utlendingsrett	Antall	%
Familieinnvandring	24	39,34
Annen utlendingsrett	10	16,39
Utvising	7	11,48
Permanent oppholdstillatelse	5	8,20
Arbeidstillatelse	4	6,56
Statsborgerskap	4	6,56
Visum	4	6,56
Beskyttelse	2	3,28
Reisedokument, pass	1	1,64
Totalt	63	100 %

Antallet og andelen av utlendings saker ble redusert i 2014.

Utlendingsrett er et forholdsvis lite, men prioritert fagområde ved Jusshjelpa. De enkelte sakene er ofte ressurskrevende, og omhandler i hovedsak bistand til klage på vedtak om oppholdstillatelse eller familieinnvandring. Vår oppfatning er at utlendinger har et dårlig rettsvern i slike saker. I mange av disse sakene er utfallet av enorm velferdsmessig betydning for klientene, og de har derfor et stort behov for rask avklaring. Den ekstremt lange saksbehandlingstiden man opererer med i enkelte ledd av saksbehandlingen i slike saker virker i mange tilfeller utmattende på klientene. Mange opplever også å bli ufrivillig pasifisert og tilsidesatt i samfunnet fordi de har begrensede eller ingen mulighet til å fungere i et normalt liv i påvente av avgjørelsen fra Utlendingsdirektoratet (UDI) eller Utlendingsnemnda (UNE).

Rettsinformasjon på dette området er ressurskrevende, da det krever at informasjonen utarbeides på mange språk. Juridisk Rådgivning for Kvinner gjør et omfattende arbeid her, og det ligger brosjyrer på mange språk på vårt felles nettsted www.gratisrettshjelp.no.

Erstatning

Erstatning	Antall	%
Annet erstatningsrett	21	37,50
Forsikringsoppgjør	12	21,43
Pasientskadeerstatning	8	14,29
Personskade	6	10,71
Yrkesskadeerstatning	3	5,35
Erstatningens størrelse	2	3,57
Rettfærdsvederlag	2	3,57
Voldsoffererstatning	2	3,57
Totalt	56	100 %

Bortsett fra voldsoffererstatning og rettfærdsvederlag er dette et lavt prioritert fagområde ved Jusshjelpa. Vi henviser stort sett samtlige saker om voldsoffererstatning til Kontoret for voldsoffererstatning i Vardø. Klager på forsikringsselskaper henvises til Finansklagenemnda. Vi yter en viss bistand til klienter som ønsker å søke om pasientskadeerstatning.

Sosial- og helserett

Sosial og helserett	Antall	%
Stønader, pengeytelser	27	54
Annen sosial- og helserett	10	20
Bostøtte	4	8
Rett til bolig	3	6
Tilbakebetalingskrav	1	2
Nødhjelp	1	2
Individuell plan	1	2
Helsetjenester	1	2
Hjelp i hjemmet	1	2
Psykatri	1	2
Totalt	50	100 %

Sosial- og helserett hadde en kraftig oppgang fra 26 saker i 2013 til 50 saker i 2014, sett hen til det totale antall saker på Jusshjelpe. Vi vil fortsette å ha fokus på saker knyttet til helse- og sosialrett, da dette som regel er klienter i dyp personlig krise, og vi ønsker derfor å prioritere disse høyt. En veldig stor andel av disse sakene omhandler klage på vedtak om stønader eller nødhjelp.

Straffe- og politirett

Straffe- og politirett	Antall	%
Annet straffe- og politirett	12	26,67
Straffeprosess	11	24,44
Veitrafikk, førerkort, promille	7	15,56
Beslag og inndragning	5	11,11
Politisaker, forelegg, uoppgjorte forelegg	3	6,67
Voldsanmeldelse	3	6,67
Gjenopptakelse av straffeforhold	2	4,44
Bøter	1	2,22
DNA-registrering	1	2,22
Totalt	46	100 %

Strafferett er et uprioritert saksområde på Jusshjelpe, da det ligger utenfor vårt kompetanseområde. Slike henvendelser blir derfor utelukkende henvist videre til advokat eller politiadvokat.

Fengselsrett

Fengselsrett	Antall	%
Annet fengselsrett	12	48
Overføring mellom anstalter	6	24
Permisjon og fremstilling	3	12
Disiplinærreaksjoner	1	4
Helsetjenesten	1	4
Utsatt soning	1	4
Soningsberegning	1	4
Totalt	25	100 %

Antall saker knyttet til fengselsrett øker med 4 saker i forhold til 2013. Vi ser også her at antall underkategorier passer bedre for de andre studentrettshjelpstiltakene, med et høyere antall fengsels saker.

De fleste sakene i fengselsrett kommer inn på våre saksinntak i fengslene rundt om i landsdelen. Vi har fengsel i Vadsø, Tromsø, Bodø, Fauske og Mosjøen. Vi forsøker å besøke hvert fengsel minst 1-2 ganger pr semester. I Tromsø fengsel har vi saksinntak hver fjortende dag med unntak av på sommeren, der frekvensen er mindre hyppig. De fleste sakene tatt inn blant innsatte i fengslene omhandler ikke fengselsrett som sådan, men sorterer under andre fagområder hos oss, eksempelvis gjeldsproblematikk og samvær med barn.

Annen forvaltningsrett

Annet forvaltningsrett	Antall	%
Annet	4	25,00
Fri rettshjelp	4	25,00
Undervisning	4	25,00
Offentlige tjenester	1	6,25
Klage på veiledningsplikt	1	6,25
Klage på partsrettigheter	1	6,25
Tvangsbehandling	1	6,25
Totalt	15	100 %

Annen forvaltningsrett er tradisjonelt et lite fagområde ved Jusshjelpa. Selv om en del av disse sakene faller utenfor våre kompetanseområder og må henvises videre, legges det ned en del arbeid i å hjelpe klientene frem til rett instans. Vi hjelper i flere tilfeller klienter med å søke fylkesmannen om fri rettshjelp, men vi har også tilfeller hvor vi hjelper klienten med hvor han kan finne advokat eller annen kurant rettshjelp.

Skatter og avgifter

Skatter og avgifter	Antall	%
Annet	8	100
Totalt	8	100 %

Skatterett er ikke et prioritert saksområde ved Jusshjelpa da dette i all hovedsak ligger utenfor våre kompetanseområder. Det foreligger ikke et velferdsmessig behov i skattesaker, slik det ofte gjør på våre prioriterte saksområder. De aller fleste sakene henvises direkte til likningskontor, fylkesskattkontor eller advokat.

PROSJEKTARBEID

Generelt om prosjektbasert arbeid ved Jusshjelpa i Nord-Norge

Ettersom et av Jusshjelpas overordnede formål er å bedre rettstilstanden for ressurssvake klientgrupper, er det naturlig at vi benytter den kunnskapen vi tilegner oss gjennom saksbehandlingen til å øve påvirkning av rettstilstanden på et mer generelt plan. Forebyggende rettshjelpsarbeid, rettsinformasjon, høringsuttalelser, studentavhandlinger, samt utredningsarbeid og rettspolitiske prosjekter gjør at Jusshjelpa på forskjellig vis kan hjelpe langt flere enn det som er mulig kun gjennom individuell saksbehandling. Slikt arbeid har derfor tradisjonelt vært ansett for like viktig som den ordinære saksbehandlingen ved kontoret, selv om dette arbeidet, målt i nedlagte arbeidstimer, alltid har vært av betydelig mindre omfang enn den individuelle saksbehandlingen.

Det meste av våre bevilgninger er øremerket saksbehandling. Prosjektbasert arbeid er derfor i stor grad avhengig av særlige bevilgninger. Hvorvidt vi klarer å skaffe nødvendig finansiering er svært varierende fra prosjekt til prosjekt. En konsekvens av dette er at det prosjektbaserte arbeidet ved kontoret ofte er av mindre omfang enn det som er optimalt.

Organiseringen av prosjektarbeid ved Jusshjelpa

Det konkrete prosjektarbeidet utføres ofte av nedtrappere, enten som enkeltstående nedtrapperprosjekter eller ved at flere nedtrappere går sammen i ad hoc-grupper. I tillegg deltar også saksbehandlerne i forskjellige prosjekter, enten ved at saksbehandlergruppen i sin helhet er involvert, eller som deltaker i en ad hoc-gruppe. Styret har det overordnede ansvaret for alt prosjektarbeid ved Jusshjelpa, noe som innebærer at både projektskisser og sluttrapporter skal godkjennes av styret.

Jusshjelpa har i 2014 gjennomført flere prosjekter, både som enkeltstående nedtrapperprosjekter og gjennom forskjellige ad hoc-grupper. Nedenfor vil det bli redegjort nærmere for de enkelte prosjektene.

Rettsinformasjon

Jusshjelpa utarbeider jevnlig brosjyrer, avisartikler, informasjon til våre nettsider og liknende informasjonsmateriell. Dette er hovedsakelig på rettsområder hvor vi mottar mange likeartede henvendelser. Rettsinformasjonen tjener flere formål. Det er for det første en ressursbesparende måte å yte rettshjelp på, noe som igjen frigjør tid til å hjelpe flere. Rettsinformasjon kan også virke forebyggende ved å gjøre klienten bedre rustet til å hjelpe seg selv. Brosjyrer, nettsider m.m. er således sentrale virkemidler for prinsippet om å yte hjelp til selvhjelp. Når vi sender ut informasjonsmateriell, tilbyr vi alltid klienten å ta kontakt med oss dersom vedkommende har ytterligere spørsmål eller har behov for videre assistanse i saken.

Jusshjelpa har opp gjennom årene utarbeidet en rekke brosjyrer. I tillegg har vi et samarbeid med de øvrige rettshjelpiltakene der vi utveksler og oppdaterer brosjyrer. Alle våre brosjyrer er gratis, og tilsendes etter henvendelse. Aktuelle brosjyrer på våre saksområder ligger tilgjengelig på våre nettsider www.gratisrettshjelp.no.

Av konkrete rettsinformative prosjekter som har vært gjennomført ved Jusshjelpa i 2014 kan følgende nevnes:

Nytt innhold på studentrettshjelpstiltakenes felles nettside www.gratisrettshjelp.no

Jusshjelpa i Nord-Norge overtok i våren 2012 ansvar for studentrettshjelpstiltakenes felles nettside. Tidligere inneholdt siden en beskrivelse av de forskjellige tiltakene, hva vi arbeider med, hvor vi

finnes og når vi kan nås. Etter et omfattende arbeid i 2012, som involverte samtlige av Jusshjelpas medarbeidere, fikk nettsiden et helt annet utseende og innhold. Nettsiden inneholder nå over 300 faglige artikler på våre mest sentrale saksområder. I 2013 har vi fortsatt arbeidet med nettstedet, og blant annet utvidet med artikler om fengselsrett. I løpet av 2014 har arbeidet på nettstedet fortsatt, men ikke med samme intensitet som i 2013.

Utarbeidelse av foredrag på alle Jusshjelpas rettsområder

Jusshjelpa i Nord-Norge forsøker å ha to rettspolitiske uker hvert år. Da stenger vi vårt saksinntak, og bruker alle arbeidstimer på ett eller flere rettspolitiske prosjekter. Våren 2014 valgte vi å bruke uken til temaet «Street law». Tanken var å drive rettsopplysende arbeid ved å holde foredrag på ungdomsskoler, videregående skolen og på universitet. Vi når andre klientgrupper ved å tilby foredrag i stedet for, eller i tillegg til, ordinære saksinntak. Vi erfarer at det finnes et behov for rettsinformasjon i form av foredrag. Dette da vi har blitt kontaktet av ulike foreninger og organisasjoner, hvor de ønsker at vi holder foredrag om f.eks. husleierett, arverett o.l.

Det ble ikke gjennomført rettspolitisk uke høsten 2014.

Kronikker på sentrale temaer i publisert i studentavisa Utopia

Høsten 2014 arbeidet to prosjektmedarbeidere med utarbeidelse av flere kronikker på sentrale rettsområder. Disse kronikkene ble publisert i studentavisa Utopia høsten 2014. Tema for kronikkene var husleierett, arbeidsrett og om samboere.

Forskning og utredning

Studentavhandling

Det er ønskelig at medarbeidere ved Jusshjelpa skriver studentavhandlinger innenfor kontorets fagområder i forlengelse av sine engasjementer her. Avhandlinger innenfor relevante fagområder godtas derfor som nedtrapperprosjekter hos oss. Betingelsen er at avhandlingen publiseres av Jusshjelpa i Nord-Norge.

I 2014 valgte ingen av saksbehandlerne våre å skrive avhandlinger.

Høringsuttalelse om et husleietvistutvalg for region Nord-Norge

I september 2014 mottok Jusshjelpa i Nord-Norge en anmodning fra Tromsø kommune ved Boligkontoret. De ønsket en uttalelse angående en mulig opprettelse av et husleietvistutvalg i Nord-Norge. Jusshjelpa uttalte med bakgrunn i sin erfaring, at et husleietvistutvalg ville være positivt for deltagerne i et allerede stramt utleiemarked. Jusshjelpa opplever at den juridiske kompetansen ved Forliksrådene på feltet husleiesaker som varierende, og utfallet oppleves enkelte ganger som vilkårlig og lite forutsigbart.

Videre arbeid med Rettshjelpsmeldingen

Jusshjelpa fortsetter å følge med på fremdriften av arbeidet med ny lov om fri rettshjelp. Arbeidet med loven har stagnert, og det har ikke vært synlig fremgang frem mot et endringsforslag. Vi håpet et lovforslag vil være ferdigstilt fra departementet i 2014.

Annet

Russlandsprosjektet

Jusshjelpa i Nord-Norge har i 2014 fortsatt samarbeidet med rettshjelpsklinikken Northern Arctic Federal University, NarFu i Arkhangelsk. Vi mottok prosjektstøtte fra Barentssekretariatet til to felles seminarer. I april 2014 var flere medarbeidere fra NarFu i Tromsø, og i juni var medarbeidere fra Jusshjelpa på besøk i Arkhangelsk. Samarbeidet fortsetter også inn i 2015.

Diverse administrative komiteer

Det er nedsatt tre faste administrative komiteer bestående av tre medarbeidere i hver, og der hver faggruppe har representanter i alle komiteene. En komité har ansvaret for å planlegge tiltakets oppsøkende virksomhet, mens en annen komité har ansvaret for å planlegge opplæringen av nye medarbeidere, herunder særskilt det å hyre inn eksterne forelesere innenfor våre fagområder. Den siste komiteen har ansvar for rekruttering og ansettelse av nye medarbeidere.

En komité har det overordnede ansvaret for rettspolitisk arbeid hos oss, kalt rettspolitisk komité. Denne komiteen skal bidra til et mer samordnet arbeid med og en tettere oppfølging av rettspolitisk arbeid.

Årsrapportene fra Jusshjelpa i Nord-Norge

Jusshjelpa har siden oppstarten utgitt årsrapporter som redegjør for virksomheten ved tiltaket. Rapportene gir detaljerte oversikter over antall henvendelser og fordeling på saksområder for det aktuelle året. Lest i sammenheng gir årsrapportene også uttrykk for utviklingen over tid innenfor de rettsområdene vi arbeider med, og er således også en indikasjon på utviklingen i det samlede rettshjelpsbehovet og -tilbudet i landsdelen. Årsrapportene oppbevares ved Jusshjelpa og kan tilsendes på forespørsel.

OPPLÆRING VED JUSSHJELPA I NORD-NORGE I 2014

Innledning

Saksbehandlerne ved Jusshjelpa er alle viderekomne jusstudenter, og holder derfor et høyt juridisk faglig nivå. Praktisk arbeid med juridiske og sosiale problemer krever imidlertid ofte kunnskaper utover det saksbehandlerne tilegner seg gjennom studiene alene.

Videre arbeider Jusshjelpa til dels innenfor saksfelt som det i liten eller ingen grad undervises i ved Det Juridiske fakultet, UiT Norges Arktiske Universitet. Det være seg lov om fri rettshjelp, utlendingsrett, gjeldsrådgivning mv. Aktivt rettshjelpsarbeid forutsetter dessuten gode saksbehandlingsrutiner, samt at saksbehandlerne evner å behandle klienter på en skikkelig måte, det vil si evner å sette seg inn i deres problemsituasjon. Jusshjelpa legger derfor stor vekt på at medarbeiderne i forbindelse med tiltredelse og gjennom ansettelsesforholdet skal gis grundig opplæring med hovedvekt på praktisk juridisk saksbehandling. Denne opplæringen innebærer at Jusshjelpa i realiteten også er en utdanningsinstitusjon som bidrar med et viktig og verdifullt supplement til de ordinære delene av studiet ved Det Juridiske fakultet UiT Norges Arktiske Universitet. Opplærings- og utdanningsaspektet ved Jusshjelpa vektlegges i og med muligheten til å ta spesialfaget Rettshjelp I og II.

Internopplæring ved tiltredelse og gjennom ansettelsesperioden

Internopplæringen ved Jusshjelpa utføres delvis av daglig leder, tidligere medarbeidere og av eksterne lærekrefter.

Grunnopplæring

Grunnopplæringen ved tiltredelse er obligatorisk for samtlige medarbeidere, og er en nødvendig forutsetning for å kunne jobbe ved Jusshjelpa. Denne grunnopplæringen gis av daglig leder, eksterne forelesere og tidligere medarbeidere, og skjer umiddelbart etter tiltredelse. Opplæringen omhandler i hovedsak følgende temaer:

- Jusshjelpas sosiale profil og ideologiske bakgrunn
- Gjennomgang av Jusshjelpas organisasjon
- Grunnprinsipper for saksbehandling, herunder klientsamtalen, faktumanalyse, taushetsplikt, dobbeltrepresentasjon, osv.
- Generelle kontor- og dokumentrutiner
- Arbeidsmetoder i faggruppene
- Bruk av PC som arbeidsverktøy; herunder opplæring i saksbehandlingsprogrammet Advisor
- Alternativ konfliktløsning
- Innføring i rettspolitisk tenkning

I tillegg til dette gis det en oversikt over de vanligste problemstillingene faggruppa møter innenfor sine saksområder, hvor de eldre medarbeiderne deler sine erfaringer med de nye medarbeiderne. For øvrig skjer mye av kompetanseoverføringen mellom gamle og nye medarbeidere gjennom den konkrete saksbehandlingen i hver enkelt faggruppe.

Eksterne forelesere

Det innhentes også ekstern kompetanse til opplæring innenfor visse rettsområder. I 2014 hadde vi blant annet ekstern opplæring i familie og arverett, forvaltningsrett, fri rettshjelp, arbeidsrett, etikk, barnerett og skifterett. Eksterne forelesere er enten jurister som i det daglige arbeider som advokater, forvaltningsjurister eller ansatte ved Det Juridiske fakultet, UiT Norges Arktiske Universitet. Vi er privilegert i den forstand at de eksterne foreleserne stiller opp gratis.

Spesialfag rettshjelp i regi av fakultetet

UiT, Det Juridiske fakultet i Tromsø vedtok høsten 2004 å godkjenne arbeidet ved Jusshjelpa som spesialfag rettshjelp. Ordningen gjør det mulig å arbeide på Jusshjelpa uten at dette går på bekostning av studieprogresjonen. Man kan velge mellom to varianter av spesialfaget på henholdsvis 15 og 30 studiepoeng.

Spesialfagsgodkjenningen er generelt betinget av at man deltar på obligatorisk undervisning i regi av fakultetet. Undervisningen varierer noe etter hvilken variant av faget man tar, men omfatter i hovedsak temaene rettspolitikk, etikk, praktisk prosess og alternativ konfliktløsning. Denne undervisningen går mer i dybden enn de obligatoriske modulene i grunnopplæringen og er knyttet til pensumslitteraturen for spesialfaget. Studenter kan imidlertid fortsatt velge å arbeide ved Jusshjelpa uten å måtte ta spesialfag rettshjelp samtidig. Man vil da bli ansatt på de tradisjonelle vilkårene.

I 2014 tok 11 studenter rettshjelp II, 30 studiepoeng, og ingen studenter tok faget med 15 studiepoeng. Faget rettshjelp II, 30 studiepoeng er et populært fag for studentene ved Jusshjelpa.

Øvrige kurs og seminarer

Internseminar

Våren og høsten 2014 avholdt vi internseminar i forbindelse med oppstart av de nyansatte. Alle medarbeiderne dro samlet til Skibotn Felstasjon, både i januar 2014 og i september 2014, for to dager med faglig og sosialt program. Overordnet tema var saksbehandling i grupper.

Fellesseminar

Fellesseminaret er et faglig arrangement, hvor samtlige av studentrettshjelpstiltakene i Norge deltar. Disse er Jushjelpa i Midt-Norge, Jussformidlingen i Bergen, JussBuss og Juridisk Rådgivning for kvinner (JURK) i Oslo og Jusshjelpa i Nord-Norge. Formålet med seminaret er undervisning i et eller flere utvalgte tema, erfaringsutveksling og å knytte kontakter mellom tiltakene. Seminaret er den viktigste arenaen for å utveksle ideer, erfaringer og synspunkter mellom tiltakene på saksbehandlernivå. Videre bidrar seminaret til en bevisstgjøring av det arbeidet vi daglig utfører. Seminaret har også en sosial side, med gallamiddag, underholdning med etterfølgende sosialt samvær. Dette er på en måte også en påskjønnelse for de studentene som velger å bruke tid og ressurser på det viktige arbeidet med rettshjelp som nedlegges på studentrettshjelpstiltakene. Seminaret for 2014 ble avholdt på Røros i tidsrommet 6 til 8. oktober, og hadde sosial dumping som gjennomgående tema. Det var Jushjelpa i Midt-Norge som var arrangør for fellesseminaret i 2014.

KROM-seminar

Jusshjelpa i Nord-Norge sendte to representanter til KROM-seminaret i januar 2014. Dette er viktig for tiltaket, som kan holde seg oppdatert på aktuelle problemstillinger, samt knytte viktige kontakter med andre tilbydere av rettshjelp til innsatte.

Evalueringer

Jusshjelpa gjennomfører på slutten av hvert semester evalueringsmøter der formålet er å løfte blikket fra det daglige arbeidet og vurdere de store linjene i vår virksomhet. Her drøftes alle ledd i virksomheten. Evalueringene organiseres normalt som seminarer, og deltagelse er obligatorisk for samtlige medarbeidere. Evalueringene utgjør etter vår oppfatning et viktig aspekt ved det å jobbe i en organisasjon som Jusshjelpa, ettersom hver enkelt medarbeider må ta standpunkt til hvordan virksomheten bør drives.

ØKONOMI OG DRIFT

Innledning

Virksomheten ved Jusshjelpa i Nord-Norge finansieres hovedsakelig gjennom tilføringer fra Justis og beredskapsdepartementet. Foruten statlige midler mottar Jusshjelpa i det vesentlige støtte fra Det Juridiske Fakultet, UiT samt studentsamskipnadene, fylkeskommuner, kommunene i landsdelen og private organisasjoner.

Den dominerende utgiftsposten er lønn til Jusshjelpas ansatte. Medarbeiderne lønnes med kr 107,80 pr. time. Daglig leder lønnes for full stilling i stillingskode 1007, og kontormedarbeideren lønnes for full stilling i stillingskode 1070.

Presset til å følge opp den store sakspågangen har medført at studentene arbeider en vesentlig andel ulønnet, noe som på grunn av stramme driftsbudsjetter også er helt avgjørende for Jusshjelpas drift. På sikt er Jusshjelpa i Nord-Norge avhengige av et noe høyere lønnsnivå med tanke på fremtidig rekruttering. Hvis våre saksbehandlere bare skulle leve av lønnen fra Jusshjelpa ville de komme under det eksistensminimum som både sosialkontorene, Statens lånekasse for utdanning og Statens institutt for forbruksforskning oppstiller. De er derfor avhengige av studielån ved siden av inntekten

fra Jusshjelpe. På grunn av medarbeidernes offervilje brukes studielån indirekte til å finansiere det offentlige rettshjelpstilbudet. Dette er etter vår oppfatning ingen holdbar situasjon på sikt.

Driftsrute

Jusshjelpe hadde i 2014 en driftsrute på 46 uker. På sikt har Jusshjelpe en målsetning om tilnærmet sammenhengende drift hele året, dvs. rundt 50 driftsuker pr år. Begrensningene i driftsruten skyldes først og fremst manglende finansiering til helårs drift.

En viktig målsetning med helårsdrift er fordi lengre perioder med driftsstans skaper praktiske problemer med hensyn til saksprogresjon for de av klientene våre som har saker gående ved Jusshjelpe over lengre tid. Disse sakene følges i praksis opp ved at medarbeiderne arbeider gratis i de periodene kontoret ikke kan utbetale lønn. Jusshjelpe kan imidlertid ikke pålegge noen av medarbeiderne å gjøre dette. Forsvarlig saksbehandling er derfor i denne sammenhengen langt på vei prisgitt medarbeidernes gode vilje og idealisme. Dette er imidlertid en svært «flytende» faktor som gir dårlig forutsigbarhet for å kunne opprettholde kontinuerlig drift.

Økonomi

Helt siden oppstarten i 1988 har finansieringen av driften vært en kontinuerlig utfordring for Jusshjelpe. Et stort problem er at det er varierende hvor mye vi mottar i bevilgninger fra våre ulike støttespillere fra år til år. Dette gjør det vanskelig å forutse og planlegge driften. Samtidig er vi opptatte av å omsette støtten vi mottar til mest mulig rettshjelp pr. krone. Virksomheten drives derfor helt marginalt, noe som også innebærer at vi er sårbare for kutt i de faste bevilgningene. Erfaring viser da også at reduksjoner i den økonomiske støtten til Jusshjelpe fra det ene året til det andre setter oss i en vanskelig økonomisk situasjon. Ved Jusshjelpe arbeides det derfor kontinuerlig med søknader om driftsmidler, noe som har vist seg tvingende nødvendig for å sikre en viss kontinuitet i driften.

I det følgende vil det bli redegjort nærmere for regnskap, driftsresultat, inntekter og utgifter for 2014.

Regnskap for 2014

	Regnskap	Revidert budsjett	Budsjett
	2014	2014	2014
Inntekter			
Justisdepartementet	2 300 000,00	2 225 000,00	2 380 000,00
Det Juridiske Fakultet	350 000,00	350 000,00	450 000,00
Fylker	70 000,00	70 000,00	65 000,00
Kommuner	254 500,00	244 500,00	185 000,00
Samskipnader	200 000,00	200 000,00	200 000,00
Andre	45 000,00	15 000,00	10 000,00
Eksterne prosjektmidler	87 500,00	25 000,00	20 000,00
Sum	3 307 000,00	3 129 500,00	3 310 000,00

Forbruk lønn:

Lønn	2 437 365,00	2 626 955,70	2 718 955,66
------	--------------	--------------	--------------

Forbruk drift:

	Regnskap	Revidert budsjett	Budsjett
Data- og kontorutstyr	-	-	10 000,00
Telefoniutstyr	20 632,50	20 632,00	4 000,00
Inventar	-	400,00	8 000,00
Kontorrekvisita	10 780,49	15 000,00	15 000,00
Forsikring	10 881,00	10 000,00	10 000,00
Trykking	20 694,00	20 500,00	25 000,00
Kunngjøringer	7 709,99	14 000,00	20 000,00
Aviser	7 468,50	7 000,00	7 000,00
Bøker	4 254,60	-	10 000,00
Arrangement av kurs	10 708,01	30 000,00	30 000,00
Andre driftskostnader	8 985,98	15 000,00	25 000,00
Kursavgifter	33 800,00	45 000,00	47 000,00
Reise (inkl Skibotn)	49 967,69	30 000,00	55 000,00
Servering	14 367,45	15 000,00	20 000,00
Periodisering fra 2013	84 982,00	-	-
Drift Advisor	80 900,00	90 000,00	90 000,00
Oppsøkende kunngjøring	27 900,00	38 000,00	42 000,00
Oppsøkende reise	85 906,44	90 000,00	110 000,00
Velferdsmidler	8 894,00	7 000,00	10 000,00
Velferd -gaver	890,00	0,00	10 000,00
Velferd - servering	12 422,66	10 000,00	15 000,00
Prosjektmidler	30 351,72	25 000,00	20 000,00
Sum	532 498,18	482 532,00	583 000,00

Oppsummering

Inntekter	3 307 000,00	3 129 500,00	3 310 000,00
Forbruk lønn	2 437 365,00	2 626 955,70	2 718 955,66
Forbruk drift	532 498,18	482 532,00	583 000,00
Resultat	337 136,82	20 012,30	8044,34

Totalresultat

Overført foregående år	246 407,50	246 407,50	246 407,50
Sum	583 544,32	266 419,80	254 551,84

Beholdning klientkonto pr. 31.12.14 9 582,04

Kommentar til driftsresultatet for 2014

Jusshjelpa tok med seg et driftsoverskudd fra de foregående år på kr 246 407,50 inn i 2014.

Regnskapet for 2014 viser isolert sett et overskudd på kr 337 136,82

Årsakene til overskuddet er blant annet at lønnskostnadene ble noe lavere enn budsjettert. Jusshjelpa gikk uten en fullt ut betalende daglig leder fra 1.5.2014 til 6.10.2014. Vervet ble ivaretatt av medarbeidere ved Jusshjelpa i nevnte periode.

I tillegg hadde man budsjettert med et tilskudd på kr 2 380 000,- fra Justis og beredskapsdepartementet, men mottok kr. 2 225 000,- hvilket var mindre enn Jusshjelpa fikk i tilskudd i 2013. Tilskuddet i 2013 var på 2 300 000,-. Dette førte til at kostnader måtte kuttes. Dette viser at Jusshjelpa til enhver tid må tilpasse seg den økonomiske situasjonen som de befinner seg i.

I tillegg intensiverte man jakten på flere mulige støttespillere, noe som vi også klarte.

Det ble i juni 2014 sendt en klage til Justis og Beredskapsdepartementet på tilskuddet som ble mindre enn året før, og i begynnelsen av november kom det et ekstraordinært tilskudd fra Justis og beredskapsdepartementet på kr. 75 000,-. Dermed ble tilskuddet det samme som i 2013, på kr 2 300 000,-.

Videre betalte flere kommuner inn driftstilskudd for 2015 på slutten av året 2014.

På bakgrunn av bl.a. kuttene som ble gjort, så ble driftskostnadene noe lavere, og da med økende inntekter blir driftsoverskuddet høyere enn planlagt. Utgiftspostene samsvarer stort sett med de budsjetterte kostnadene.

Reiser og annonsering av reisene i forbindelse med oppsøkende virksomhet er til sammen en stor utgiftspost. Vi har klart å holde oss innenfor budsjetterte reisekostnader.

Inntekter

Jusshjelpa mottok totalt kr 2 300 000,- i bevilgninger fra Justis- og beredskapsdepartementet for driftsåret 2014. Dette dekker mye av lønnsutgiftene til daglig leder, kontormedarbeider og saksbehandlere. Bevilgningene fra Justis- og beredskapsdepartementet utgjør det største enkelttilskuddet til driften av Jusshjelpa, og er helt avgjørende for Jusshjelpa i Nord-Norges eksistens.

Videre mottok Jusshjelpa i Nord-Norge kr 350 000,- i ren driftsstøtte fra Det Juridiske fakultet, UiT, som da utgjør den andre største enkeltbidragsyteren. Fakultetet bidrar også med representanter

med faglig oppfølging og ansvar for tiltaket, samt at fakultetet også har ansvaret for IT-driften. Videre bidrar Det Juridiske fakultet UiT i Tromsø med kontorfasiliteter som lokaler, telefoni, postgang, diverse kontorutstyr og kontorrekvisita. Støtten fra UiT, Juridisk fakultet er av meget stor betydning for Jusshjelpas drift.

Hvert år blir det sendt ut søknader om driftstøtte til fylkeskommunene og mange kommuner i Finnmark, Troms og Nordland. Jusshjelpa mottok samlet kr 324 500,- i støtte fra fylkene og kommunene. Dette er en økning i forhold til 2013. Støtten omsettes direkte i oppsøkende virksomhet og går med til å dekke mesteparten av reise, opphold og annonseringsutgifter i forbindelse med saksinntaksturer rundt om i landsdelen.

Vår største kommunale bidragsyter er Tromsø kommune, som de seneste årene har opprettholdt driftstøtten på kr 100 000, og i 2014 mottok Jusshjelpa kr 106 000,-. Dette er en naturlig følge av at Jusshjelpa har kontorer i Tromsø og har en sterk tilstedeværelse i kommunen.

I år som i 2013 har Jusshjelpa sett seg nødt til å kontrollere kostnadene knyttet til oppsøkende virksomhet ved å la disse gjenspeile nivået på lokal driftstøtte. I 2014 har vi prioritert å gjennomføre eksterne saksinntak hos våre bidragsytere.

Bevilgningen fra Studentsamskipnaden i Tromsø ved Studentparlamentet utgjorde i 2014 kr 200 000,-. Dette muliggjør en økt tilstedeværelse og større markedsføring overfor studentene på UiT, også utenom de ordinære saksinntakskanalerne. At vi er synlige for studentene er svært viktig, ettersom dette tradisjonelt har vært og er en av våre viktigste målgrupper.

Utgifter

Under "forbruk drift", inngår alle alminnelige utgifter til drift, for eksempel kjøp av kontorrekvisita, forbruksutstyr, tidsskrifter og litteratur, samt utgifter til markedsføring, trykking av brosjyrer, kurs og administrative reiser. Driftsbudsjettet omfatter også kostnader knyttet opp til oppsøkende virksomhet, undervisning, velferdstiltak og prosjektmidler.

Jusshjelpa hadde i 2014 et driftsforbruk på kr 532 498,18,-. Totalt sett er det et noe høyere forbruk enn budsjettet. Regningen fra 25-års jubileet i 2013 på kr 84 000,-, som ble belastet i 2014 henger fortsatt med, og trekker man fra det beløpet blir drift lavere enn budsjettet. Under «forbruk lønn» inngår lønnsutgifter, arbeidsgiveravgift og feriepenger for medarbeidere, kontormedarbeider og daglig leder.

Arbeidstimer ved Jusshjelpa i Nord-Norge 2014

Oversikt over lønnet og ulønnet arbeid ved Jusshjelpa 2014

Måned	Antall timer totalt	Timer lønnet	Gratis timer	Gratis %
Januar	2420	975	1445	59,7
Februar	2517	1080	1437	57,0
Mars	2435	1080	1355	55,6
April	1688	1080	608	36,0
Mai	1152	1080	72	6,2
Juni	814	700	114	14,0
Juli	707	700	7	0,9
August	1873	720	1153	61,5
September	2199	1140	1059	48,1
Oktober	2736	1169	1567	57,2
November	2116	1155	961	45,4
Desember	1201	877	324	26,9
Sum	21858	11756	10102	46,2

Kommentarer til timeantallet for 2014

Tabellen viser kun timetall for medarbeidere i saksbehandler- og nedtrapperstillinger. Med unntak av at administrasjonen (daglig leder og kontomedarbeider) ikke får utbetalt overtidstillegg, nedlegges det ikke noen idealistisk innsats av administrasjonen.

Tallene viser at ca. 46,2 % av det totale antallet arbeidstimer som medarbeiderne nedla ved Jusshjelpa i 2014 var gratisarbeid. Det ulønnede arbeidet som medarbeiderne utfører er av avgjørende betydning for Jusshjelpas drift med hensyn til å opprettholde forsvarlige driftsperioder. Uten dette idealistiske innslaget hadde kontoret vært nødt til å stenge driften i lengre perioder, noe som klart ville gått utover kontinuiteten i arbeidet med aktive saker.

Andelen gratisarbeid er betydelig høyere ved normal drift enn ved sommerdrift. Dette fordi det ved sommerdrift kun er et fåtall av medarbeiderne som arbeider ved kontoret, og da i 100 % stilling med lønn. At den idealistiske andelen reduseres sterkt i enkelte perioder henger sammen med fleksitidsordningen som gir medarbeiderne mulighet til å avspasere opparbeidet plusstid. De fleste velger å avspasere i forbindelse med eksamensavvikling på våren eller i kombinasjon med vanlig ferieavvikling til sommer og til jul.

Jusshjelpa har et ønske om at skal legges ned en del idealistisk innsats pr år, og oversikten som følger viser at medarbeiderne på Jusshjelpa fortsatt legger ned en høy grad av idealistisk innsats.

Historisk oversikt over andelen gratis arbeid siden 2010

Jusshjelpa har siden 1997 utarbeidet oversikt over hvor mange timer arbeid som utføres av medarbeidere i saksbehandler- og nedtrapperstillinger ved tiltaket, og under vises fra 2010 og frem til og med 2014:

År	Gratis andel	Timer totalt	Timer betalt	Timer gratis
2010	37,9	17790	11049	6742
2011	35,8	17333	11124	6209
2012	35,9	17339	11123	6216,7
2013	41,7	20488	11947	8541
2014	46,2	21858	11756	10102
Gjennomsnitt	39,5	18961	11399	7562,1

Arbeidstimer som er nedlagt av daglig leder og kontormedarbeider er holdt utenfor, da administrasjonen ikke er basert på idealistisk innsats.

Utviklingen i antall arbeidstimer de siste årene korresponderer stort sett med saksantall og driftsperioder for de enkelte årene. I år har vi sett en nedgang i antall saker. Dette kan skyldes at vårt budsjett ble kuttet og det gjorde at våre mulighet til å drive utadrettet virksomhet i landsdelen ble mindre. Vi har også i år hatt flere saker for tingretten og i forliksråd, noe som er svært ressurskrevende.

Studentene opplever et stort progresjonspress med hensyn til studiene, og det er ikke lengre like kurant å utsette eksamener for å prioritere engasjement ved Jusshjelpa som det var tidligere. Dette førte til færre gratis timer. Videre kan studentene som jobber ved Jusshjelpa og bare dem, eventuelt ta spesialfaget rettshjelp 15 stp. eller rettshjelp 30 stp. Det var totalt 11 studenter som tok rettshjelp 30 stp. i 2014.

Det er viktig å holde timeantallet på et visst nivå for å unngå uheldige langtidseffekter; primært knyttet til saksantallet, og Jusshjelpa har et kontinuerlig fokus på å holde arbeidsmengden på et håndterlig nivå for medarbeiderne våre.

MEDARBEIDERE VED JUSSHJELPA 2014

Faglig ansvarlig:

Professor Dr. juris Hege Brækhus, våren 2014

Universitetslektor Johan Angell, våren 2014

Universitetslektor Tora Langseth Hamnes våren og høsten 2014

Universitetslektor Christina Jensen, våren og høsten 2014

Daglig leder:

Vivian Mikalsen våren 2014

Kaja Heir Senstad sommer/høsten 2014

Anita Sletten høsten 2014

Kontorarbeider:

Ingvild Lundstrøm

Medarbeidere:

Guro Haug Nilsen våren 2014

Torbjørn Sandbu våren 2014

Pernille Engstrøm Skaug våren 2014

Gert Eirik Olsen våren 2014

Mats Humbergset våren 2014

Kari Ellila Brodahl våren 2014

Lina Stormoen våren og høsten 2014

Andrea Slungård våren og høsten 2014

Asbjørn Kulseng våren og høsten 2014

Kaja Heir Senstad våren og høsten 2014

Anniken Haugen våren og høsten 2014

Øyvind Borch Mo våren og høsten 2014

Gerd-Elise Henriksen våren og høsten 2014

Susanne Arntzen Langnes våren og høsten 2014

Einar Nicolaysen våren og høsten 2014

Victoria Hovig Frigland	våren og høsten 2014
Kim Runar Dalberg Olsen	våren og høsten 2014
Christoffer Dalsbø Selfors	våren og høsten 2014
Sara Larsen Magee	våren og høsten 2014
Torje N. Rønning Imøy	våren og høsten 2014
Alena Litvinova	våren og høsten 2014

Andrea Cecilie Rakvaag	høsten 2014
Ingebjørg Aksnes	høsten 2014
Håvard Sivertsen	høsten 2014
Vilde Nergård	høsten 2014
Ida Helene Johansen	høsten 2014
Håvard A. Rosenlund	høsten 2014
Shanaz Horori	høsten 2014
Camilla Kristoffersen	høsten 2014
Nora Hansen Balteskard	høsten 2014